

ΠΑΝΔΩΡΑ.

15 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ, 1854.

ΤΟΜΟΣ Ε΄.

ΦΥΛΑ, 110.

ΙΣΤΟΡΙΑ

τοῦ τελευταίου ἔκτου τοῦ αυτοκράτορος

Ναπολέοντος.

(Συνέχεια. "Ἰδε φυλλ. 100.")

—o—

Τὴν 18 Ἰουνίου 1815, αἱ τελευταῖαι ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου ἐφώτιζον τὸ εὐρύχωρον καὶ καθημαγμένον θέατρον τῆς κάλης ὅπου ὁ Ναπολεὼν ἐγένετο θῆμα ἀδυσωπῆτου εἰμαρμένης. Εἰς μάτην ἐπολλαπλασίασε τὰς πιθανότητας τῆς νίκης, μὴ προΐδων τὴν βραδύτητά τινος τῶν ἐμπειροτέρων αὐτοῦ ὑπαπιστῶν, οὕτινος τὸ σφάλμα ἔπεσε κατὰ τῆς κεφαλῆς τοῦ Ναπολέοντος καὶ τῆς Γαλλίας. Ὁ αυτοκράτωρ προσέβληται ἀπὸ τοὺς στρατοὺς τοῦ Πλούργερ καὶ τοῦ Οὐελιγτῶνος, ἠγωνίζετο εἰσέτι ν' ἀντισταθῇ εἰς στρατὸν ἀνώτερον τὰς δυνάμεις. Εἰς τὴν φωνὴν αὐτοῦ ὑπέκρινον οἱ γάλλοι στρατιῶται κατεργά-

νον τοὺς μύητρος τοῦ ἐχθροῦ, καὶ ἤλπίζον νὰ νικήσωσιν.

Ὁ Ναπολεὼν εὐρίσκειτο πανταχοῦ τὸν ἔλεος καὶ εἰς τὰ μέρη ὅπου ἤμαζεν ἡ μάχη δίδουσα διαταγὰς, καὶ ἐπιπέποντα τὰ κινήματα τῶν ἠπείων ἢ ἐκτέλεσις ἐδύνατο νὰ ἀναγκασθῇ τὸν ἠρμῶνον τοῦ ἐχθροῦ. Καθήμενος διαρκῶς ἐπὶ ἵππον ἀπὸ τῆς δεκάτης πρωΐνης ἰώρας, ἀνέβη ἀλληλοδιαδύως πέντε ἢ ἕξ τοιούτους, καὶ ἐκεῖνος τὸν ὄποιον ἀνέβαινε κατὰ τὴν κρίσιμον ἰώραν, ἐξαντληθεὶς θὰ ἔπιπτε καὶ θὰ τὸν ἄφινεν ἰσως μεταξὺ τῶν ἀγγλικῶν καὶ πρωσικῶν ταγματῶν ἅτινα κατέκλυον τὸ πεδῖον. Ἦτο τότε ὄγδω ἰώρα περίπου.

Εἰς τῶν διαγγελῶν του τὸν εἰδοποίησε περὶ τοῦ κινδύνου εἰς ὃν ἐξέτιθετο.

— Ἄς μὲ φέρουν λοιπὸν, εἶπεν, ἄλλο ἔλογον.

Νόλις δὲ ἐπρόφερε τὰς λέξεις ταύτας, καὶ ἰσχύησθε τις, κρατῶν ἵππον ἀπὸ τοῦ χαλινοῦ, παρουσιάσθε εἰς εἶπεν.

— Ἰδοὺ, Μεγαλειότατε.

Καὶ ἀμέσως κηδήσας ἀπὸ τὸν ἵππον παρουσιάσθη ἐκεῖ ὁ τὸν ὄποιον εἶχε πρὸς τὸν αυτοκράτορα.

Ὁ δὲ Ναπολεὼν, ἰδὼν αὐτὸν καταβεβορραμένον,

Ε΄.

— Δέν είναι συγγορημένον!

— Πώς δέν είναι συγγορημένον; δέν βλέπεις ότι άνήκω εις τόν οίκον του αυτοκράτορος, και έχω τήν άδειαν να περάσω.

— Άδύνατον, φίλε μου, άδύνατον! ή στρατιώτης δέν γνωρίζει παρά τήν διαταγήν του.

Τά λόγια ταύτα έφρέθησαν τήν 29 'Ιουνίου 1815, τήν 4 ώραν μετά μεσημβρίαν, έμπροσθεν τής μεγάλης πύλης του Μαλμαζόν, μεταξύ τινος σιοπού και άλλου τινος φέροντος ένδυμα του οίκου του αυτοκράτορος, και άδηγούντος ίππον.

Η άπαγόρευσις αύτή δυσχερέστησε τήν κρατούντα τόν ίππον μετά βραχείαν δε σιωπήν ανένευσε και πάλιν τήν αίτησίν του· άλλ' ή σιοπής ήτο άκαμπτος.

— Έγεις άδειαν; ήρώτησεν ο΄τος.

— Καί μήπως έχω ανάγκην άδειας, άφ' ου είμαι ίπποκόμος του αυτοκράτορος.

— Δέν λέγω τή ένκνίτιον, φίλε μου· άλλ' ή διαταγή μου; μόνον αύτήν γνωρίζω.

— Είμαι ή Πέτρος Κολλό, και φέρω εις τήν Μεγαλειότητά του τό καλύτερόν του άλογον διά τας μάχας, εκείνο τό όποιον άνέδειξαν εις τό Mont-Saint Jean . . . ώρτιον άλογον τρώντι!

Ο στρατιώτης ήνοιξεν έτι μάλλον τούς όφθαλμούς δεά να παρατηρήσιν τόν ίππον.

— Πώς! αύτό τό άλογον ήτον μέ τόν αυτοκράτορα;

— Κ' έχω μάζ'η, φίλε μου.

Ο στρατιώτης σταθείς ήτένηξεν άλληλοδιαδόχως τόν ίπποκόμον και τόν ίππον.

— Πώς! και σ' ήσο εις τό τετραγώνον μας; . . . Ναι· μέ φαίνεται ότι σ' γνωρίζω.

— Μάλιστα.

— Δός με τό χέρι σου.

Και λαβών τήν χείρα του Κολλό συνέσφιγγεν αύτήν με πόθον.

— Τώρα λυποῦμαι περισσότερο, είπε, δεύει κατά τας διαταγάς μου δέν ήμπορώ να σ' δώσω τήν άδειαν να έρής· άλλά ειπέ με, φαίνεται ότι δέν ήξεύρεις τί τρέχει. Δέν διαβάσεις εφημερίδας;

— Όχι δια τί μ' έρωτάς;

— Αύτοι βλέπω ότι φέρεις εις τόν αυτοκράτορα τό άλογον τής μάχης. Πλήν, φίλε μου, δέν τό έχω πλέον ανάγκην.

— Πώς! δέν θα γίνη και νέα μάχη;

— Ηγγιον έδώ δικηγόρους, και άλλους φιλάρχους· όί όποιαι δέν θέλουν· προτιμούν τούς Κοζάκους.

— Και ή αυτοκράτωρ!

— Ο αυτοκράτωρ! έτοιμά'εται.

Και ή μόν γέμων στρατιώτης άνεστένυξε, και δάκρυα έφρέυσαν από τούς όφθαλμούς του· ή δε Πέτρος Κολλό έμεινεν έμβρόντητος.

— Πώς! άνεφώνησεν, ή αυτοκράτωρ μας έτοιμάζεται! . . . και δέν έτοιμάζεται δια να ύπάγη

εις τό στρατεύμα, να τό οδηγήσιν, και να βάλη γνώσιν εις τούς Άγγλους και τούς Πρώσους;

— Οί δικηγόροι και όί φιλάρχου δέν θέλουν· ή εκεί κάτω τας άμάζας.

Ο Πέτρος Κολλό έπλησίασεν εις τήν ύβραν, και είπε·

— Ναι, Έγεις δίκαιον, φαίνεται ότι έτοιμάζεται.

— Υποθέτω μάλιστα ότι δέν ή άρχή να φύγη ή αυτοκράτωρ.

Εν τούτοις, διάφοροι ύπηρετεί ήλλον φέροντες ίππους ταχυδρομικούς· δια τας άμάζας του αυτοκράτορος. Ο στρατιώτης είδοποιήσε τόν άξιωμακόν, και ούτος, άφ' ου ώμείλασε μετά τινος έξ ώτων, διέταξε ν' άνυξίσουν τήν πόλιν δια να εισέλθουν οι ίπποι. Τότε και ή Κολλό, μεταδίας πλησίον των ύπηρετών, ως αν άνήκεν εις τήν συνάδην ώτων, εισήλθεν εις τήν πόλιν.

Αέκα λεπτά τής ώρας παρήλθον άφ' ου ίστατο άκίνητος, κρατών τήν Άκακίαν από τόν χαλινόν, και περιμένον τόν αυτοκράτορα. Εν τή μεταξύ δε τούτω ή ήλιος ήρχισεν τούς ίππους εις τας άμάζας· όί ύπηρετεί άνέβαινον, κατέβαινον, άλλά κινεί δέν ήρώτησε τήν Κολλό τί ήθελεν εις Μαλμαζόν.

Πο τότ' ήρώτησεν ήρω· σίφους ή Ναπολέων, φέρον ένδυμα μάχης, και πάλιν στραγγύλιον, έξήκω προσημασμένον άνωτέρων των άξιωμακίων, μεταξύ των όποιων ήτο ή στρατιώτης Πέκαρ, μέλλων να συνάδωσιν κατ' έπιταγήν τής κυβερνητικής υπηρεσίας τόν πρώτον αυτοκράτορα· μέγα τρυφερό, ή στρατιώτης Γουαρντό, και τινος άλλου ύπηρεσιού και δικηγόρου.

Η φουσιόγνωμία του αυτοκράτορος έφ' αρχάς μόνον ένδεδόχθησαν τριών πρώτων, και μετ' αυτών περιμένον τας ύπηρεσίας τής άναρχοφύλακας του, και μετά ταύτα έπαύσα μετ' ουδέποτε, ως δια ν' απομαρτηθή τούς ζώους του καλύτερου τή όποιον ήθελοῦν εις αύτόν οικόν του παρελθόντων τή ταρχήν.

Και σιόλαις άκίνητος έφαινετο σιλλογηζόμενος· άφ' ου ή ήλιος ήρχισεν να κινείται, και τίνος συνταρχής να παρήλθω τήν πόλιν· ή Ναπολέων έπιταχύνοντα, και άφ' ου τόν βραχίονα του στρατηγού Πέκαρ.

— Άκούεις, είπε, στρατιώτ'· πολεμούν προς τό μέρος των Βερμυλλιδών, και ήμεις ή κυβερνητική έπιταρχή άκούει· έπιταρχή είπεν· Ναι! τά πληρώματα . . . ή μάλλον ή Γαλλία θα πληρώσει άκριβή τήν πίστιν τήν ηκάστον άνέδειξε εις άπιστον έχθρόν.

Έκταύθα ήρχισε και άνωτέρων κανονίων.

— Άφ' ου ήλιος πάλιν στραγγύλι· σπινέλαθεν ή αυτοκράτωρ, έφ' αρχάς έτι μάλλον· Όχι, όχι, δέν είναι άπειρησεί! ής με άφίστην να ήτοιμάσω άλλην

μیان φέρον τήν στρατήν . . . ής με συγγορησόντων νά νικήσω τήν έχθρήν, να τόν τρυτίξω, να επάβλω δια τής νίκης συμφορμας διαπραγματεύσεις, και μετά ταύτα κατέλειπε τήν σπαίτην μου, και άναχώρησεν.

Ο στρατηγός Βέκκερ έπροσκόπησε να καθουχάσιν τήν ταρχήν του αυτοκράτορος είπόν·

— Οί κρότοι αύτοι, Μεγαλειότατε δέν άναγγέλλουν επανάληψιν έχθροπραξιών· ενίοτε αι έμπροσθοφυλακαι άνταλλάσσουν μερικιάς βολάς. Πλήν τούτου χρεωστώ να επενθυμίσω εις τήν Μεγαλειότητά σας τήν ύποχρέωσιν τήν όποιαν άνελάβετε του ν' άναχωρήσετε από τήν Γαλλίαν μετά τήν παραιτησίν σας.

— Άλλά τούτο δέν μ' έμποδίζει του να έπιπέσω κατά του έχθρού, εάν, ως φοβούμαι, θέλη να έλθη δια τής βίας εις τήν πρωτεύουσιν.

Ταύτα δε λέγων ήκρωσάτο με προσοχήν εις τό πρόσωπόν του έφαινετο ότι επεθύμα εκείνο τό όποιον έφροδύτο, και ότι επερίμενεν νέον κρότον.

Μετά δε βραχείαν σιωπήν άνέκραξεν·

— Έτελείωσεν! ύπομνή!

Είπε και διευθύνη προς τας άμάζας, άφ' ου τόν διεχώριζε μικρόν διάστημα· ίδών δε τόν Πέτρον Κολλό κρατούντα ίππον, εκάλεσεν αυτόν και τόν ήρώτησε με αγαλλότητα·

— Τί θέλεις; τί ζητείς έδώ;

— Σας έφερα, Μεγαλειότατε, τήν Άκακίαν.

— Τήν Άκακίαν.

— Ναι, Μεγαλειότατε, τό άλογον τό όποιον άνέδειξαντε . . . εκείνο ήξεύρατε.

— Α! ναι; τό ένθυμούμαι. Πώς! κατώρθωσε και έπέστρεψες . . . και έφερες τό άλογον; . . . τή άλλοις, είσαι εύτυχής.

Και έφάρξε τό βλέμμα προς τήν Άκακίαν ήτις ίστατο άκίνητος.

— Δέν είναι πλέον καιρός, φίλε μου, δέν έχω ανάγκην του άλόγου αύτου· θα αναβώ εις άμάζαν.

— Με συγγορείτε, Μεγαλειότατε· ένωμάζα ότι θα διοικήσετε και πάλιν τήν στρατήν σας· και επειδή με έπιστάτετε θεομώς τήν Άκακίαν, σ' ες τήν έφερα.

— Ευχαριστώ, φίλε μου, άλλά πρέπει να χωρισθώμεν φέρε τό άλογόν σου εις Μαρσίσιους, και έσο βέβαιος ότι δέν θα σ' λησμονήσω. Ελπίζω ότι θα σ' άνταμαύψω μίαν ήμέραν δια τήν άφοσίωσιν και τήν γενναϊότητα σου· ήγίαινε.

Και έξηκολούθησε να βαδίξη στραφείς δε προς τόν στρατηγόν Πέκαρ, είπεν·

— Εις τόν άνθρωπον αύτόν και εις τό άλογον εκείνο χρεωστώ τήν ζωήν μου. . . ήσαν μάζ'η μου εις Μοντενζ'ιαν, εις τό τετραγώνον τής φρουράς μου.

Ολίγον μετά τήν μικράν ταύτην σκηνήν ήτις έπροξένησε ζωηροτάτην έντυπωσιν εις τούς περιουστάτας, ή αυτοκράτωρ ανέβη εις τό όχημα και διευθύνη εις Προσέρφ, όπου έμελλε να επιβήσθη επί τής μιάς των δύο γαλλικών φρεγατών τας ήπειάς εξήγησεν·

— Άλλά τόν άνέμενεν εκεί ή δουλοσύνη του Καστλερίγ και ή φιλοζενία του Βελερεγκόντου.

ΣΤ΄.

Περί τας τελευταίας ήμέρας του Οκτωβρίου του 1829 έγένετο λόγος πολύς εις τό καλύτιον Κρουσώλ, όπου ήσαν τά βασιλικά ίπποστάσια, περί

μεγάλου τινός διοικήτικου μέτρον· έπρόκειτο να τ' ανανεώσασιν, δηλαδή να τ' αναιμορφώσασιν και να πωλήσασιν τούς κλειστός των ίππων. Έλέγετο ότι Κάρολος ή Γ' έπέστρεψεν από τό στρατόπεδον του Χαιντομέρ έγων όλας τας όρέξεις τής νεότητός του, και αποβλέπων εις τας δάφνας τής ίπποδρομίας, και ήθελε να γίνη πᾶσα θυσία δια να κατασταθώσι τό ίπποστάσια του βασιλείας άνωτέρα παντός άλλου· ει και έχων ήλικίαν έβδομήκοντα τεσσάρων έτών, ήπαιεν άξιολόγως, και πολλάκις μάλιστα έφαινετο επιτηδειότερος και ίπποκόμων πλέον ήλικιωμένων.

Όλοι αύται αι φήμαι ήσαν υπερβολικαί· τή άλλήν ήτο ότι μετά διεσοδικήν όμιλίαν του βασιλείας με τόν ίπποστασιάρχον δούκα Πολινιάν, άπεφασίσθη να πωληθῆ αριθμός τινος ίππων.

Διετάχθη ή γενικός επιθεωρητής να ένεργήσιν τό περὶ τούτου, άλλά μετά προηγουμένην έγγραφίαν έπρεπε να εκλέξασιν τούς καλύτερους ίππους, και δια τούτο ή γενικός επιθεωρητής προσέλαβε δύο άλλους εκ των υπαλλήλων των ίπποστασιών.

Εξήκοντα περίπου ίπποι καταδικάσθησαν να πωληθώσιν επί δημοπρασίας μετά όκτώ ήμέρας.

Ο βασιλεύς άνεχώρησεν από τόν Κερμαικόν δια να μεταβῆ εις Σαιν - Κλου, ότε παρετήρησε πλησίον εις τήν είσοδον του Μοσού άνθρωπόν τινα ήτις, γυμνώσας τήν κεφαλήν, έστεινε τήν χείρα προς τόν άξιωμακόν τής συνάδης να λάβῃ τήν αναφοράν τήν όποιαν έδιδεν ή άνθρωπος εκείνος, ή δε άξιωμακίς έστεισε να τήν έγχειρήσιν εις τόν δούκα Πολινιάν, καθήμενον εις τό όχημα αύτό του βασιλείας.

Ο δούξ ήτοιμάζετο να τήν βάλῃ εις τό χαρτοφυλάκιον, ότε Κάρολος ή Γ', ήτις ήτο πολλά εύδιάθετος, διέταξε τίν δούκα να τήν άναγνώσῃ.

— Ας ιδώμεν, είπε, τί με ζητεί ή άνθρωπος αύτός· ή φουσιόγνωμία του με ήξευσε, και εύχαριστως θα κάμω να τι δι' αύτόν, και πριν άκούη γνωρισδοτή ή επί του οίκου μου ύπουργός.

Ο Κ. Πολινιάν επόντησε τήν στρατιδα και άνέγνωσε τήν αναφοράν· άλλ' αΐφνης έξικαιρόσθη γαλλών στραιωτών δε ότι ή διούξ ήτο οικειότατος του βασιλείας.

— Ίτι ή! φίλτατε δούξ, είπεν ή Κάρολος Γ' γελών επίσης, φαίνεται ότι ή αναφορά είναι άστεία.

— Ναι, βασιλεύ, είναι περιεργιστάτη.

— Δοικόν διαβάσε με τήν, επειδή υποθέτω ότι δέν θα έχῃ τί τό ήσών να μόν ήμπορώ να άκούσω.

— Ίξ' εναντίας, απεκήρη ή δούξ· είναι αναφορά ύπερ ενός άλόγου.

— Άλόγου! τινόντι άστειτον· άναφορά εις έμ' ύπερ ενός άλόγου!

— Ναι, βασιλεύ, και ακούετε αν αγαπάτε και τό άντικείμενον και τό ύψος αύτης!

« Βασιλεύ!

« Ο Πέτρος Κολλό, πρώην ίπποκόμος των αυτοκρατορικων και βασιλικων ίπποστασιων, λαμβάνει

Μέχρις ού δόξα εν μοι τό λάμπρον ψευδώς όμμα.
Αλλά ποτέ ανάπαυσιν έν θλώ άπαντήσαι.
Ός νύφθ βίον σκοτεινά παντός οι ατοχασμοί μου,
Διότι μάιν άγαπή και μόνη ή ψυχή μου.

• Τών νεφρών άνείρων μας αι τόσκι ένδομήσεις,
Η στέφης του παρόντος μας, τών περιτρωμένων χρόνων,
Νά διαβήρουν δένανται εις στήθη τινά πόνον.
Τόν πόνον τούτων έπαθεν ή φλογερά μου φύσις.
Πλην κλήρης ή καρδιά μου είναι παλιμού πνεύμου,
Διότι μάιν άγαπή και μόνη ή ψυχή μου.

• Έγνώρισα τά Όλγητρα και άλλες άριωμένες,
Μ όμοίον ένως καλλόνης προσώπου και καρδίας.
Νά διαμάνω ήθελον πιστός της τραυματίας,
Πλην μέ άπισπα τις φωνή άγγελος είμαρμίνης,
Κ έξέπουν γερώντεροι οι μαύροι στεναγμαί μου,
Διότι μάιν πάντοτε ήγνώκα ή ψυχή μου.

• Έπείθουν τούτης της ήλιος το πυρ να μετριάζω,
Και τελευταίον άσπασμόν να σ' άπειθήνω φίλε,
Τό δέρας των όμοίων σου να ήγή έν άσκίσει,
Έπί τήν έμμή, ός φοβερά: θαλάσσης θέ περίσσει,
Παρήλθον ή νεότης μου, οι πάθος, οι σκοποι μου,
Και μάιν μόνη άγαπή είστί ή ψυχή μου. »

Μετά παρέλευσιν δύο περίπου ένιαυτών άπνευ-
θόν από της περιήμου περιουσίας του, είσήλθεν
υπό την στέγη της Αγγλίας Newstead. Η γαι-
νήσιος της έν Άντισλε έπαύσεως επανέφερον εις την
φαντασίαν του δόλοκληρον την σαφήν του άρχαίου
έρωτος. Τας νέας ταύτας έντυπώσεις έκφράζει ού-
τως έν τινι προς φίλον ποιητική επιστολή:

• Την νέφησ της καρδίας μου, νομίζω άλλοι είδα.
Έκώλητο πλάσιόν του, και προσφιλή έλπίδα,
Είδα τό μικρόν τέκνον της γλυκύ εις της μητρός του,
Έμρει το μηλίμα από του στόματός του,
Τουούτων τι μεδίαμα γλυκό έμειδιώμεν,
Άλλοτε αύτη και έγω, πριν έτι χωρισθώμεν.
Άλλ' είδα τώρα άπαθείς τούς έφθαλμους έμίνης,
Ές έθρωπος μήν ασθαιθείς πλιγνή κρυπτής δούλης.

• Τό προσώπιόν έφερα μετά έπιτυχίας,
Αι παρειαί μου ήθεσαν τό άλγος της καρδίας,
Άντίδωκα τό κρυερόν δοθέν παρ' αύτης βλέμμα,
Τόσον ψυχρόν ώστε σχεδόν μ' ήφύγρανε τό αίμα.
Ανάλας πως έπείρασα τό τρυφερόν της βροφας,
Ό έμυλε τών πάθών μου να ήται γλυκύ στέρας.
Και έν τώ μέτω έδρεξε τών διαπρωμάτων όλων,
Ό χρόνος πως έν μ' έθέσσε τό πυρ τό φλογερόν. »

• Κατά την εποχήν περίπου ταύτην, ο λέγει ο
Θωμάς Μουαρ εις τόν αυτοβίον τού λόρδου Ρυ-
ρώνος, α ετέραζεν ούτω πικρώς τό άλγος, όπερ
ή καρδιά του υπέστη υπό πραγματικού άγώνης
άντικειμένου, εις ποιήματα άπευθυνόμενα εις πλα-
στήν τινά φίλον: « Κατά τόν αυτόν όμοίον χρό-
νον ήρθεη τόν θάνατον πολλών άγαπητών φίλων,
συντρέφων τών γασσοποιών της παιδικής ήλικίας ή-
μερών, α "Όλοι αυται αι άναμνήσεις » έπιλέγει ο
Μουάρ, ο γράφας τόν βίον τού φίλου ποιητού μέ
αληθάς ποιητικό συμπάθειαν, α της νεότητος και
του θανάτου, άνεμινγύοντο έν τώ πνεύματι αυτού
μετά της είκόνας εκείνης, ήτις, και τοι ζωσα, ήν δι-

αυτόν επίσης, ως και οι φίλοι του, άπωλεσμένη, και
διέχυνε τό γενικόν εκείνο της θλίψεως και της άγλας
αίσθήμα έν τη ψυχή αυτού, ήτις έλίπεγεν, ως διά
φλεβός πηγής, τό περίσσευμα τών αισθημάτων εις
τά έπη εκείνα. . . . Τό άνομηγμα τών δύο σωμα-
θελών έν τή μήτη και τή φαντασί τού ποιητού
έγένησε τή ιδανικήν άντιτύπον, έμπερσον εύρη-
γέστατα και τό άνο πάθη, και ούτως είήλθον έν
τής κορυφής τών τών περιβόητων εκείνα ήμν και τρυ-
φερότατα έρωτικά έπη, έν τις άφαιρουμεν τό βίον
και την δυνάμιν τού έλπίδος και ήμματος, και τί
σώς και την πραγματικότητα ήτοις απαντίας έν-
δύνατον της φαντασίας τή άναπόσπαστος. »

Νεοκώων τι, ώλών, αλλά ήμισυτής πάθος, πλή-
ρες σείωσ διό τών ένδοξων, άνακαλύπτεται άκα-
κός πλανώσμημα εις τόν ποιητήν. Τό τυπούτον πα-
θος είναι άναπόσπαστος μέ αυτόν την ή γλυκιάς
έμν και παρειαί άναμνήσεις, λακωνών και είρη-
νών αισθημάτων, ήθελών και έρωτικών παθήμα. Κε-
κρυμμένη εις της μοχλιότατες πτυχάς της καρδίας,
δέκτηται τό αισθημα τούτου θάλλου και άνομήσι
μέσω τούτων μηχανημάτων, περιεπιών τού άνομη-
γματος, και διά τών ακατά καιρούς έξομνήσεων τού
άνωθιού ήλθεν τήν ήρδων και τήν άνομησία και
τόν ένδοξοιστητήν τών νέων ήμερών. Ό ήρωαί έν-
γνώριζε τό άποτέλεσμα τούτου και έπίτηδες έμ-
φρανότατο άναμνήσεις μετ' ήθεσ; εις τό πα-
θος της νεότητός του. Αι ένδομήσεις της άνο-
μίας έπαύσεως διαφύλασαν τήν φαντασίαν έν-
ούλων τό παθός του προς της ήθελός και ήρδής
έμνίας στροφάς, άρκετόν τι χόρτης και πάθος εί-
γόν έν τα κάλλιπα της γέννησιν κεραλής τού
γενήματα.

Εισελθών αυτος εις τή ήγη της μικρός τούτης
έρωτικής ιστορίας άναμνήσεις μετ' ήθεσ; και
άναμνήτων αυτών ως φαίνεται από καιρού εις και-
ρόν εις πολυόμιθια, τριμύγια τών ήμερών έναι,
λακωνούς της έν Άνατολή πλανήσεως του, ότι ο
χρόνος και ή άπόστασις καταήνεσαν τό νεανικό
του πάθος μέχρι της άναμνήσεως χαρίετας και
τρυφερού όνειρου, έλαξεν είδήσεις περί τού άνομη-
μένου, της νεότηδος επίτηδες, κατακαύσεως πάντοτε
τό πατριον δόμα, περιεπλουμένως υπό τών ήθελ-
φόρων άλσειών τού Άντισλε και υπό άνομησίας και
ερωτικής οικογενείας, αλλά ήποθέσει εις μυστικήν
μέλ αγχαλίαν:

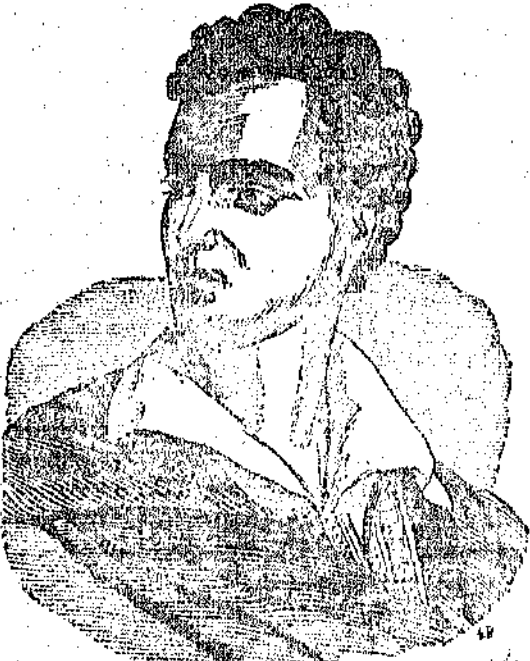
• Τά πατριά της δώμασε μικρόν τών ίδιόν τιν
Καίου ή φίλ ή ποθήνη τών νεφρών έδών του.
Τριμύγιας ανήλθον οίσε και καλαί κέραί
Μέ ποδο γρόνους παρειαί αλλά, ήπαρξον ώραι
Καθ' ή: χροιά της θλίψεως της ήμν της καυίτης,
Ές πόνον έπιστερικήν άίσιατον να ήγη,
Άκρύνον ήρώμεις βγαρινον τό κοσινόν της ήμν,
Ές να ήπαρξον δάφορα μέ βρούσανα άκίμια. »

Έπί τινι στιγμήν ή ένταρξία τρυφερότης της
νεότητος και αι συνδεόμεναι αυτήν έλαφερόταται
έλπίδες ήπαρξον άναζωογονηθείσαι έν αύτῷ, και

Α. Ιδέα, ότι η εικών του συνόδευε τας μυστικας θλι-
ψεις της, εκροζένοι εις την φαντασίαν του αναθρα-
σών αλλά την ιδεάν ταύτην απέριπτεν εισέτι
απόφωτον.

• Τι την θλίψιν της έκινεί; Πάν ήτι ήγάπα είχα
Τόν άρχαίον έρωτήν της άστατοί επλάσαν εύχαί.
Δέν ήσο παρόν τό βέσμα της ζωής της να ταράττη.
Είς τό πνεύμα της ήρδης συνειδέτος έμπερταί.
Τι την θλίψιν της έκινεί; Δέν ήγάπησεν έ κ ε τ υ ο υ,
Άφομήν έν τώ παρίεχε πόθων κ' ήθελών χροσίον,
Μή έδύνατο να ήχη μέρος εις τας προσευχάς της,
Φάντασμα τού παριεθέντος άφαντον εις τας βουλάς της. »

Η αίτία της θλίψεώς της προήγρητο εκ διαφο-
ρίας τών διαχειριστών τών δύο όμορίων ύποστατι-
κόν. Ουδαμία δέν παρείετο άφομήν εκ μέρους τού
θύμωνος; αλλά υπακούσθησ ή δεσποίνα αυτή ύποπα-
νεσθήσει κατά της ιδιοτροπίας εκείνου, εις ού την

Αίτιας Β'ρον.

άναδότητα και φιλοκαλίαν είχε μυστικήν άπιστη-
σιν. Αι οικιακά ύποταγια, αι χροσίαι πρό χροσίον
αποθήκωνται τήν καθύίαν της, έσπεσαν τελευταίον
τήν διατάραξιν τού λογικού αυτης, και ούτω τό
λαυτόν έφρονών άστρον τού Άντισλε έέλειπε δια-
παντός.

• Η έρωτική του, έσ| πώς και πώς μετ' ήλθη,
Ές ψυχική άσθενεία επάνω της έγείθη.
Τό πνεύμα της έτέρευο εις ακαίνους έρώτους,
Και λαμψέας διεσκόπησε τό έμν της περιήμους.
Απόη άναστα ήχρα φασμάτων. Αι βουλαί της,
Αγχοραμα ήσαν έσέν, κ' ή κείνη της έρωτικής.
Μισραί άπαρξήθησ από τήσ ήθεσ άλλων,
Υπαρξον εις τό βέσμα της εύρατοί τών σείων
Της ψυχής τούτον ο ζωές άποκαίει μάιν. »

Μολατορτα ή παρέλευσις; τού χρόνου, αι έπι-

σκέψεις μεγαλοπρεπών και ψυχάγογών της φυσίος
σκηνών εις διάφορους χώρας; εις ούδέν συνετέλεσαν,
έσπεσε ή ήουχος και εύγενής σαφήν τού παιδικού
έρωτος να μην έξασκή κάποτε μαγευτικήν επίρ-
βήν εις τος άναμνήσεις τού λόρδου Έρώωνος; και
ή εικών της Μαρίας Σέουσα; να μην έμπεριλογαρή
άνελπίστιας εις τό πνεύμα του ως ύπερφυσική τις
έπισκεψίς. Τοιούτόν τι συνέη ένπί της συζεύσεως
αυτού μετά της Κυρίας Μιλθαίμ. Η άνομησία
έκαυλίς παρίστατο πρό τών στογασμών του, καθ'
ήν ήσαν ένώπιον τού έρωτού βίωμού παρέστη ίνα έκ-
φέρη τας νομφικάς νομίμους ύποσθήσεις. Τό περι-
στατικό τούτο άναφέρεται ύπ' αυτου τού ποιη-
τού ούτως:

• Τό όνειρόν μου ήλαξε και φείν έσχε νέον.
'Επίτρεφ' εις την στήγν του έ κ ε τ υ ο α την άρχαίον.
Τόν είδα έμπροσθεν βίωμού έσταθη, και νομφίς,
Παρήλθον της τό βήμα της; έσπείρξέ έρωσίμια.
Είχε την όφην εύθύ, κάλ' ήτι, και τό χόρμα,
Τό πως τό άλλοτε πληρούν τό παιδικόν του όμν.
'Ενώ λοιπόν έστέλετο πρό τού βίωμού, έμείμ,
Πώς νέρος τι άύρατον, άνείρου άγχορού πλάμν,
'Εξέδη εις την ήφιν του, κ' ήθεσθή τρυχοχρόνους,
'Ότι έξόμια κ' έσπεε τό στήθος του ο κλόνος,
'Ο κλόνος ήσπεε άλλοτε εις άλλην κατωσίαν.
'Επίτρεφ' εις τό πνεύμα του και έζων και μαγίαν.
Και τάρτα, καθώς άλλοτε, εις τό βήμα του βήμια,
'Ο μυστικός πολλογρόμους άντέλλων ήμν.
Πλιν μέλις ήθ' έπείρασε κ' ήθεσθη σερμιαίας,
Και έστατο πρό τού βίωμού αυτου γαλαμίας,
Και τας τώρες έκρότρε και πέντα τή σούβλα.
Δέν ήμνεσε τί ήλαξον, ούδ έ συνεινήθη
'Αυθ όν κούλω ήρωσον αλλά όπαθής και ήουος,
Είς άλλους ήσα λογισμούς ο ούδε τας βοθηρέους,
Μηχανικός τό βέμμα του τή πέρε ήδωιν,
'Η κατωσία του άλλου μικρόν τήσ έλπίδους,
Και την άρχαίον έέλειπε έσπείρξιν κατωσίαν,
Την αθήσαν την προσφιλή, την ήλθεν ήρδων,
Του άλλους, τας σείες τών άεθρών, και την χήρην,
Και ήτι την έδούριζε την θύση και την ήρωαί,
Κ' έ κ ε τ υ ο υ, ήτις έγχε σείον εις την ζωήν του.
'Εκύνον τούσ έβλασε και όρι την μουσίαν του.
'Αλλά έλει αυτον οι σπείρξι οι θλίβεσσε τό φώς του,
Ηρδς αι ένταρξήσσε εις την βούθη, έμπερξου; »

Τό ιστορικόν τού χρόνου τού λόρδου Έρώωνος
είναι όρακά γνωστόν, ώστε δέν νομίζομεν πρόσημα
επ' την απίστησιν ίνα προσθήσομεν ενσταθή και
άλλους μάλογγυλικούς άναμνήσεις της κατακαύσεως
έμνίας ζωής τού ποιητού. Αι πλάναι, οι τρεκα-
νώσεις και οι κορβιαλγής σκηναι, συνέπειαι τού
άθλίου εκείνου γόμου, έρήνησιν ως έκκαλούσται
τρופן τινά τών άνομησών της νεότητος άνημνή-
σεων και τών διατάραξων δια της είσε, ότι έν
έ έρωτ τού πρός την ήρωίαν κληρονομών της άνο-
μησίας έπαύσεως έντέρευο υπό έπιτυχίας, καθ'
ναυτα άφροσέροι να διαβίωσιν εις άμύμους. Έν τινι
τῶν αυτου χειρογράφων, γεγραμμένῳ πολύ ύστερον
μετά τῶν χρόνων του, τυχαιώς πως όνοματίσας τήν
Κυρίαν Μιλθαίμ ως α ίδιόν μου. . . » ο ούτ' »
έπαύσασε περιπαθείς, α διά τί την άποκαλή ίδε-
κήν μου; » Η ένώς ήμν ήδύνατο να ύεκαπέτη

ἀρχαίας πληγῆς, προξενθείσας ὑπὸ τοῦ αἵματος τοῦ παρὰ τῶν πατέρων μας χυθέντος, νὰ συνενώσῃ γαίας γείτονας καὶ πλουσίας, καὶ ἐπὶ τέλους νὰ συνάψῃ μίαν καρδίαν καὶ δύο πρόσωπα οὐχὶ ἀπράσφορα κατὰ τὴν ἀνατροφήν καὶ κατὰ τοὺς χρόνους, καί, καί, καί... ὅποιόν ἀπέβη τὸ ἀποτέλεσμα;

Ἄλλ' ἀρκετὰ περὶ τῆς ἀνεσλαίας ἐκαύσεως καὶ τῶν ποιητικῶν ἀναμνήσεών της. Ἐνόμισα ὅτι ἡδύναμην νὰ κλαυθῶ ἐπὶ ὥρας ἀκόμη εἰς τὸν ἐρημον ἐκεῖνον οἶκον, τὰ σιωπηλά δώματα, τὸν ἠμελημένον κήπον, καὶ νὰ βουθισθῶ εἰς ὄνειροπολήσεις καὶ εἰς ὄνειρον ὀνείρων μέχρις οὗ τὰ πάντα μεταμορφῶντο ἐνώπιόν μου εἰς κόσμον ἰδανικόν. Ἄλλ' ἡ ἡμέρα ἀκλινε ταχέως πρὸς τὴν ἐσπέραν, ἥτις ἤρχιζε νὰ διαχέῃ μελαγχολικὰς σκιάς ἐπὶ τῶν μελαγχολικῶν ἐκείνων τόπων. Ὅθεν ἀποχαιρετίζοντες τὴν καλὴν γηραιὴν ὀδηγὸν καὶ φύλακα τοῦ οἴκου, ἀφοῦ τῇ προσηνήχθησαν ἐλαφρά τινα διαρτήματα καὶ εὐχαριστήσεις διὰ τὴν ἀγαθὴν αὐτῆς προεπίρροισιν, ἀνέβημεν τοὺς ἵππους καὶ ἐπανήλθομεν εἰς τὴν ἑπαυλὶν τῶν πατέρων τοῦ Βύρωνος.

Ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ, ὑπὸ

X. A. Παρμενίδου.

ΠΕΡΙ ΑΜΠΕΛΙΤΙΔΟΣ,

II

ΝΟΣΟΥ ΤΩΝ ΑΜΠΕΛΩΝ.

I.

Θεραπευτικὸν καὶ τρόπος θεραπείας τῆς Ἀμπελίτιδος.

—o—

Πολλοὶ τῶν φυσιολόγων καὶ ἀγρονόμων ἐπράτειαν μέχρι τοῦδε διαφόρους καὶ ποικίλους τρόπους, πρὸς ἴασην τῆς νόσου τῶν ἀμπέλων καὶ τοῦ καρποῦ των, νόσου χαρακτηριζομένης, σχεδὸν ἐξ ἀπάντων εἰς πάσης τῆς γῆρας, μὲ ταυτὰ περιστατικὰ καὶ γινόμενα, χωρὶς ὅμως νὰ χαρακτηριθῶσιν ἐπιτυχῶς τὰ αἰτίαι της, πολλὰ δὲ ἦσαν, ἀρμόδιον καὶ εὐκόλόν τι μέσον ἰάσεως.

Εἰς τὴν γενικὴν ἀμύλλαν ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ καλοῦ προσερχόμενος, γνωστοποιῶ καὶ γὰρ τὸ ἐξ ἡς ἀρμόδιον καὶ εὐκόλόν θεραπευτικὸν μέσον πρὸς ἐξάλειψιν τῆς νόσου ταύτης, ἥτις νομίζω ὅτι καταλλήλως ἠδύνατο ὀνομάζεσθαι, Ἀμπελίτις φθιριάρικος, εἴτε ἀπλῶς μόνον, Ἀμπελίτις, κληθεῖσα παρὰ τῶν νεωτέρων βοτανιστῶν ὠίδιον Τύκκερι, εἴτε ὠίδιον ὑπάλουον,

Ἰδού τὸ θεραπευτικὸν τοῦτο καὶ ὁ τρόπος τῆς χρήσεώς του·

Ἡ Σκαφεῖσις τῆς ἀμπέλου εἰς τὴν συνήθη ἔκκοκῃν πτῶν κλημάτων, ἐντὸς μίας ἢ τοπολὺ δύο ἐβδομάδων μετὰ τὸ κλαδεσμὸν, ὁ ἀμπελοφυγὸς χρεώσιον νὰ χρῆσθαι τὸν κορμὸν τῆς ἀμπέλου ἀπὸ τὸ πρῶτον, κῆτοι, ἀπὸ τὸ πλησιέστερον πρὸς τὴν ῥίζαν μέρκι, μέχρις ἄκρων τῶν κλώνων, μὲ ἕλαιον τῆς ἐλαίας, περιέχον κοκκίον τσοσῦτον ῥαβδίου (καρηθηε ἢ καρηθηε κοινῶς καλεῖται ἢ καὶ φησὶ), ὅσον ἡ ὄσμῃ τῆς ἐπὶ τοῦ ἐλαίου ἀναμειγμένης καφύρας νὰ ἴσται ἀρκετὰ ἀπαισιδιτῆ εἰς τὴν ὑπόρησιν, καλῶς καὶ ἐν εἰδῇ γήινης κόνας, ποσότητα μετρίαν ἕλαιον (θεσιαρίου). Ἐάν ἢ νόσος ἴσται μεγάλη, τότε πρέπει νὰ ἐκαναληθῇ κατὰ χροῖσμα, ἀμὰ ἢ βλάστησις ἀρχίση ἔάν δὲ ἴσται ἡ κόκη ἀναπεπυγμένη, τότε ἀπαιτεῖται νὰ γίνῃ καὶ τρίτη χρήση εἰς τὸν κορμὸν καὶ τοὺς κωνιώτερον κλάδους, ἀμὰ τὸ ἄνω εἶδος ἦτοῖ ἀμὰ σχηματισθῆν καὶ καρπός, πολὺ πρὶν ὅμως ὑρῆσθαι νὰ ὤριμαζῆ.

Ἡ τοῦ ἐλαίου ἔστω καὶ τῆς κατωτέρας ποιότητος κῆτοι δὲ ἀρμολιτωτέρας ἢ ἐξ αὐτοῦ ἀμύργῃ, ἵνα πικρὰ καὶ καλῶς εἰς τὸν κορμὸν, ὡς κωνιότερον καὶ λασιότερον τὸ ἐξ αὐτῆς ἐλαίου. Ἀλλάιστα δὲ διὰ τὸν ἀνωτέρον λόγον, ἀπαιτεῖται νὰ συμμειγρῶσιν εἰς τὸ ἐλαίου ἡμὸν μὲ τὸ ἕλαιον, κοκκίον τι χωρὰ καὶ ἀρμιλιόδους, ἵνα ἡ ἀλειψις γίνῃται ἐπιτυχέστερον καὶ ἠρωσιμώτερον. Ἡ χρήση ὅς γίνεσται μὲ τριγίνην φιακῆρην, ὡς ἐκεῖνον τὴν ἀπὸ τῶν μεταχειρίζομεθα διὰ τὴν νόσον πρὸς λεῖκανσιν τῶν τοίχων, εἴτε μὲ προκῆταν, εἴτε μὲ ἀλλὰ τι ὄκειον.

Ἡ πρῶτα οὕτοι, δὲν ἤλθεν εἰς τὴν ἀνομιλίαν, δι' ὃ ἵσται εἶναι ὅληρον φειδωλὸς καὶ πολὺ φιλίχρος ἀνομιλίαν μερὸς τι τοῦ εἰσαὶ ὄκειου καρποῦ, ὅσον ἢ ἀμπέλου μετὰ βουτύριον ἔτι ἢ, ἀνάσσειν μὲρτι ὑπὸ τῆς ἀνομιλίας, ἥρουν, κατὰ τῆς βουτῆς, εἴτε εἰς σκίονον, εἴτε ἐξ ἄλλων ἀρμολιτωτέρων ὄκειων, κατὰ ἀδικήματα τοῦ ἀμπέλου ἐκείνου. Ταῦτα ἐπιτυχῶς ἠρσινοῦσιν πρὸς κωνιότῃσιν τῆς ὑγείας τῶν φύλων, καὶ πρὸς ἐπιτυχῶς ἐξάλειψιν τῆς νόσου.

Ἡ εἶναι, ἐν ταύταις, ἀρκετὰ ὠφέλιμος ἡ ἐπιχέουσιν χωρὶς ἕλαιον τῶν κλημάτων ἀπὸ τῆς καλῆς ἡμῶν, προτιμωμένης τῆς ἡρῆς καὶ ἀρμιλιόδους γῆ ἀντι τῆς κωνιότῃσιν καὶ τῆς πρὸς μεσημερίαν ἐπιχέουσιν πρὸς βούτυρον κωνιότῃσιν.

Ἡ τοπολὺ ἐπὶ δύο ἔτη ἀλληλοεικδοχὸς γῆσις, κατὰ τὰς εἰρημένους ἐπεχῆς, διὰ τοῦ ἀπαισι χροῖματος, ἐπάγει τὴν ἐξάλειψιν τῆς Ἀμπελίτιδος φθιριάρικος. Ἀνάσσει δὲ ἐκναλκομῆσανσθαι, ἀμὰ μετὰ τινα ἔτη φρονῆσιν ἐν νέον ταυτὰ συμπτώματα καὶ οὕτω νὰ προφύλασσῃται ὁ ἀμπελακῆτης, ἀπὸ τῆς ἐπιχέουσιν τῆς νόσου βαταίας ζῆμιας.

Ἡ δὲ ἡμῶν ἀντι τῆς νόσου βαταίας ζῆμιας, εἴτε ἄλλο τι εἰς μεσημέριον κατωτέρας ἀσφαλιότητι ἢ ἡρσινοῦσιν ἀλλ' ἐν γῆσι, τὰ ποιῶντα εἶδη εἰσὶ πολλοτάτα, ὁσμικτῆ, καὶ ὁσμικτῆ μετὰ τοῦ ἐλαίου.

Οἱ ἀρχαῖοι μετεχειρίζοντο κατὰ τῆς νόσου τῶν ἀμπέλων ἢ ἀνομιλίαν φθιριάρικον, τὴν ἀμπελίτιν

γῆν ἀντι τῆς νάφρας. Ἡ ἀμπελίτις αὕτη γῆ εἶναι χῶμα ἀσφαλιώδες σχηματίζομενον σιμὰ τῶν ἡρσινοῦσιν τόπων, ὡς εἰς τὴν ἐν Συρία Σελευκίαν σιμὰ τῆς Νεωρῆς θαλάσσης, καὶ εἰς μερὸς τινα τῆς Ῥόδου. Ἄλλ' ἡ γῆ αὕτη, ἥτις ἐπίσης μίγνυσι μὲτ' ἐλαίου ἵσται καλῶστα, πρὸς ἴαση τῆς ἀμπελίτιδος νόσου, ἐκτὸς πολλῶν δυσκολιῶν πρὸς ἐπρῆσιν της, ὡς συνέβη εἰς ἐμὲ ζήτησαντα, παρέχει ταυτὰ πρὸς τὸν σκοπὸν ἀποτελέσματα.

Ἐνιοὶ βλέποντες, ἐντούτοις, ὅτι ἀμπελοι τινὲς προσβάλλονται μετὰ τινα ἔτη ὀλιγώτερον, ἐκ τῆς προλαθόντως εἰς αὐτὰς βαταίας ἐπισκηψῆς νόσου, καὶ καρποφοροῦσιν, ὑπέθεσαν ὅτι ἡ ἀμπελίτις νόσος διαρκεῖ πενταετηρίδα μόνον. Ἄλλὰ, πρῶτον μὲν, ἐπὶ τῇ ἀσφῆρῆσι ταύτῃ ὑποδῆσσι, ζῆμια πενταετηρίδης δὲν εἶναι ἐκαταφρόνητος, ὡς τὸ ἄφῆλῃ τις εἰς τὴν φυσικὴν πορείαν τῆς νόσου, ἔπειτα δὲ, εἰναι ἡμῶν, ὅτι ὅποιονδήποτε δένδρον, ὠμίον, ἢ φυτοδένδρον, μένει ἄργον δι' ἕν ἢ πλείότερα ἔτη, ἢ ἀργία αὕτη, ἥτοι ἡ ἀκαρπία, τὸ δίδει εἰς τὰς ῥίζας δύναμιν, καὶ οὕτω τὸ ἐπόμενον ἔτος παράγει. Ἐπι τοῦτου ὅμως δὲν ἐξάγεται ὅτι εἶναι γεγεννημένη ἡ ἴασις, ἀλλ' ἀπλῶς μόνον ἀνάσσει, ἥτις ἵσται ὅτι ὁμοδρῶμῆσι μὲ νόσον πολλὰκις ὀλιγώτερον οὕτως, ὡς συμβαίνει εἰς τοὺς ἐκ ρευματισμῶν πάσχοντες ἀνθρώπους, ἐάν δὲν ζήτησιν καὶ ἐκτελέσωσι τὴν ῥιζῆσιν ἐξάλειψιν τῆς νόσου. Ἐκαστος λοιπὸν, εἰναι ἕλαιον φρονήσεως, νὰ λάβῃ τ' ἀναγκαῖα δυνατὰ πρὸς ἴαση μέτρα, διὰ μέσων μάλιστα τοπολτων ἄπλων καὶ μικροδαπάνων, ὡς τὰ βαδίζῃν ἐπ' ἐλπίδιον βεβασιότερον εὐτυχῶς μελλοντος τοῦ γεωπονικοῦ ταυτοῦ κεφαλαίου του.

Τὸ θεραπευτικὸν τοῦτο μέσον, ὅπως καὶ ἐν θεωρητῇ, εἶναι μικροδάπανον, ἐναπόκτητον καὶ διόλου ἀβάλας. Ἐν γένει δὲ, εἶναι ἀφρονον εἰς τὰ μερὸς ὅπου ἡ Ἀμπελίτις νόσος ἐπέσκηψε σοβαριώτερα.

II.

Παρατηρήσεις καὶ συμπεράσματα ἐπι τῆς Ἀμπελίτιδος.

Προτείνω τὸ πρὸς θεραπειαν τῆς ἀμπελίτιδος φάρμακον, ὄφειλω ἐθέσαι παρατηρήσεις τινὰς ἐξ ἧν ἐπάγονται συμπεράσματα πρὸς ἔνδειξιν τῆς λόγον ἐχούσης καταλληλοτήτος του.

- 1) Ἡ Ἀμπελίτις νόσος ἤρσισε καὶ γέγονε σοβαριώτερα εἰς τὰ μεσημεριώτερα μᾶλλον ἢ τ' ἀρκτικώτερα μερὸν.
- 2) Ἀνεπτύχθη γρηγορότερα μετὰ τὸ ἔτος μεγάλης εὐφορίας, εἰροῦσα οὕτω ἐξησθνημένην καὶ εὐδιάθετον τὴν ἀμπελον πρὸς τὴν νόσον.
- 3) Δὲν εἶναι κωνιότις νόσος, διότι πολλὰκις σιμὰ τῶν βαταίας νοσοῦσῶν, ἶδον ἀμπελον πάντῃ ὑγιᾶ καὶ καρπὸς ὑγιεῖς ἔχουσαν.
- 4) Αἱ πρὸς τὴν γῆν ἐπιχέουσιν κῆτοι ἀμπελοι, πάσχουσαν ὀλιγώτερον τῶν ὀρθῶς ἐσθῆμένων.

ε) Ὄπου ἡ γῆ πλέον ἀσφαλιώδης καὶ ἡρσινοῦσιν, ἐκεῖ ἡ νόσος μᾶλλον, ἢ καὶ ὄλιγως ἐκλείπει.

ς) Ὄπου ὑπάρχη ὄφινθος, σκίονος, εἴτε ἄλλοι ῥσινοῦσιν, πικροχρῆμοι ὠμίονοι καὶ φυτῶ, ἐκεῖ ἡ νόσος μικρὰ, ἢ διόλου ἀπύσται.

ζ) Ὄπου καπνὸς ἐκ μαγειριῶν ἢ ἄλλως πῶς, ἐφάπτεται τῶν ἀμπέλων, ἐκεῖ ὁ καρπὸς εἶναι ὑγιής, τὸ τοῦ καπνοῦ καλὸν ἀποτέλεσμα παρετήρησα, εἰσῆς, εἰς τὸς λεμονέας, πορτοκαλέας καὶ κινεράς.

η) Ἡ νόσος καθιστῶ εἰς τὰς ῥίζας τοῦ βότρου ἱσχιότητά τινα ἥτις φέρει μαρμαρίν, ἐξ οὗ πῆσται σῖν ἢ σήπονται. Ὄπου δὲ ἡ νόσος μετρία, ὁ καρπὸς γίνεσται κακῆς ποιότητος, περιέχον πολὺ ἕλαιον καὶ ὀλιγώστην ὀινόδη, σαχαρώδη καὶ φρεπτι ἢ οὔσιν.

θ) Οἱ λεγόμενοι παρὰ τῶν βοτανιστῶν μήκητις, εἰαμπίρησις, καλοῦμενοι δὲ παρὰ τῶν ἀρχαίων εἰς τὰς φυσικὰς νόσους ἡμῶν, ὡς καὶ παρ' ἡμῶν ἦδη, φησὶ, λέγοντες ἐλαίμιας (καταχρηστικῶς ἐφῶσιν), τὸ δένδρον, ἢ σκῆ, ἢ μῆλεα, ἢ ἀμπελος, κτλ. οἱ μήκητις, λέγω, οὗτοι καθιστῶσιν εἰς τὰ πάσχοντα φύλλα κηλίδους καὶ ῥυπον τινα φαίνον ὑγιᾶσιν, ὅστις ἀναπτυσσόμενος παρέχει εἰς αὐτὰ χροματισμὸν ἐρυθρόφαιον, ὅμοιον μὲ τὴν εἰς τὸν σίβηρον γινόμενην σκωρίαν. Ἡ σκωρία αὕτη συμβαίνει καὶ εἰς ἄλλα φυτῶ, φυτοδένδρα, ὠμίονος, καὶ ἄγρονόμων, μὲ τῆσιν, ὡς π. χ. λέγῃσιν, αμωρία τῶν γενημένων, rouille des cèrres. Τὴν σκωρίαν ταύτην παρατήρησιν ἐφέτος ἐν Γαλλίᾳ, εἰς τὸ φυτὸν τῶν σίτων, ὁ ἐν Βουαν κληγῆτης Ι. Γεραρδὲν. Ὄρα, Lettre de M. I. Girardin au Journal de Rouen de 13 juillet 1851. κατωκαχωρημένην εἰς τὴν ἐφημ. Παρις, L'Estafette, τοῦ Ἰουλίου μηνός.

ι) Τὸ ἐλαίου εἶναι ὑγρὸν θερμογῶν, μεταχειρίζομενον συνήθως εἰς πολλὰ δένδρα καὶ προπάσκειν εἰς τὴν σκῆν, τῆς ὅποιας, χροισθέντων ἐλαίου τῶν κλάδων, πρὸς ἕρμανσιν καὶ ἐπύχουσιν, ὁ καρπὸς ἠρμιάρκει προσιμώτερον, καὶ ὁ φιλίχρος γεωργὸς ὠφέλειται οὕτως ἐκ τῆς ἀκριβοτέρας καλῆσεως τῶν ἀπαρχῶν τοῦ δένδρου του. Τὸ ἐλαίου προσέτι γειόμενον εἰς τὴν ῥίζαν ἀσθενέος ὑάσμου, μὲ τὸ πῆσται τοῦτο, τὸ φυτὸν ἐνδυναμοῦται καὶ παράγει ὑγιᾶ εἶσομα ἄνθη. Ἐπὶ δὲ οἱ Χῖοι γεωργοὶ συνειθίζουσι νὰ βάλλουσιν εἰς τὰς ῥίζας τῆς ἐλαίας τὰ ἐκ τοῦ καρποῦ της περιττώματα μετὰ τὴν ἀπότριψιν τοῦ ἐλαίου, ὀνομαζόμενα παρ' αὐτῶν αἰρήνη, καὶ οὕτω τὸ δένδρον ἐνδυναμοῦται καὶ παράγει συνεχέστερον καὶ ἀφρονώτερον.

Κατὰ συνέπειαν τῶν ἀνωτέρω παρατηρήσεων, ἐξάγω·

A.

Ὅτι ἡ ἀμπελίτις νόσος, προκύπτει ἐξ ἀδυναμίας καὶ καχεῖας τῆς γῆς, προσερχομένην ἐκ διαφόρων φυσικῶν, εἰς ἐμὲ ἀνωτότων, αἰτιῶν, αἵτινες ἐπέφεραν πιθανῶς καὶ τὴν τῶν γεωμῆλων νόσον, ὁ-

που ή χρῆσις τῆς καλλιερῆιας των ὑπάρχει μα-
γάλη (*).

Προέρχεται ταυτοχρόνως, ή Ἀμπελίτις νόσος, καὶ ἐς ἀτμοσφαιρικῶν αἰτιῶν, πιθανώτερον ἐκ τῆς λίαν ψυχρῆς καὶ ἀπ' ὀξυγόνου πεφορτωμένης ἀτμοσφαι-
ρας, εἰς τὴν ὁποιάν δὲν ἔλαβεν ἔξιν ή ἀμπελος. Διὰ τοῦτο, αἱ εἰς τ' ἀρκτειώτερά κλίματα δὲν ὑπέφεραν ἐκ τῆς νόσου τοσοῦτον, ὅσον αἱ εἰς τὰ μεσημβρινό-
τερα, κατὰ τοὺς τελευταίους ὄρμεις καὶ ψυχρούς χειμῶνας τοὺς ἐν τῇ μεσημβρινοδυτικῇ Εὐρώπῃ ἐπι-
κρατήσαντας.

Ἐπέφερον ὁμοίως μᾶλλον ή ἀμπελος ἐν Κορινθίῳ καὶ πέριξ, διότι ἐξηθένησεν ἐκ τῆς πρό τιμων ἐ-
πὶν μεγάλης εὐφορίας, μάλιστα δὲ μετὰ τὴν ἐξέλι-
σμένην καρπομητὴ κέντρισι των ἀμπέλων. Παρα-
σηρήσαν, ὅτι ή κορινθίτις σταφυλὴ εἶναι ἄρτετέρα τῆς συνήθους αἰνσταφυλῆς; ἀλλ' ἤδη τὴν φέρομεν ὡς παραδείγμα, σχετικῶς, τῆς μᾶλλον ἢ ἦσαν εὐ-
φορίας, ὅτε ἡ νόσος μᾶλλον ἢ ἦτον ἐπιτιθεταὶ κατὰ τῆς ἀμπέλου.

Ἀνεύξεν ή ἀμπελος ἐν σῆμα καὶ λοιπαῖς ἡφαι-
στιαῖς νήσοις, διότι τὸ ἀσφαλτώδες τῆς γῆς των ἐπιτηθὼν διὰ τῆς θερμότητος τὴν ἀμπελον, τὴν κα-
τέστησεν ἱκανῆ ν' ἀνεύξῃ εἰς τὰ ψυχρῶ. Τὸ δὲ εἰς τὴν γῆν ταύτην παρεχόμενον θερμὸν καὶ ἀλλαι πίν-
αὐτῷ ἀσφαλτώδες ἔλαι, ἀποθάλπει τὴν τοῦ μήκη-
τος ή φθείρας ἐπαρῆν ἐπὶ τῆς ἀμπέλου.

Ἡ ὀρεζίντις θέσις των τῆς ἀμπέλου κλημάτων, ὅν καὶ τοῦ καρποῦ οὕτως εἰς ζῆμίας τινας ὑποκει-
μένου, ἐλθέει τὴν ἀμπελον ὀλεγιώτερον εἰς τὴν ἀπὴρειαν τῆς ψυχρῆς ἀτμοσφαιρας. Καμαὶ δὲ κατα-
κειμένη, ἐκ τῆς πρὸς τὴν γῆν ἐπαρῆς, λαμβάνει μι-
κρὸν τετα δυνάμιν, καὶ καθίσταται ἱκανότερα ν' ἐνεύξῃ εἰς τὴν νόσον. Ἀλλὰ τοῦτο ὅταν ή γῆ ἦναι ξηρὰ καὶ ἀρτελιώδης, διότι αἱ κἀθύρσι γαῖαι, ὡς παρατήρησα, ἀναπτύσσουσι τὴν Ἀμπελίτιν.

Τὰ αἰτια ταῦτα ἐξηγῶσι διὰτι ή ἀσθένεια δὲν εἶναι κολλητικὴ καὶ μεταβατικὴ, ὡς περ συμβαίνει εἰς τὰς ἐν ζῳήσιων καὶ ἐντόμων προτιόμενας καὶ μεταδιδομένας νόσους δένδρων καὶ φυτῶν. Ἡ Ἀμπελίτις ἔχει μᾶλλον χαρακτήρα ἐπιδημικῆς νόσου, ἠγουν, προέρχεται ἀπὸ γενικά αἰτια.

(*) Ἠλέπων εἰς τὸν τοῦ Μιουσιῶν νόμον, καθ' ὃν διατά-
σσεται ή ἀργασμένη γῆ νὰ μένη εἰς ἀνάπαυσιν κατὰ πᾶν ἑβδομου ἔτος· πορατηρῶν τὴν ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Ἰακῶβ ἐν Αἰγύπτῳ μετὰ ἐπταετίαν συμβάσαν ἀποδείξαι προῶτι, τὴν κατὰ ἐπταετίαν περίπτου συμβάσαν ἔν Εὐρώπῃ σι-
ποδείαν; δὲν δύνανται ἄραγε θεπεῦσαι, ὅτι καὶ ή φυσικὴ αὐτῆ γῆ, διατελεῖ ὑπὸ νόμουσι τινῶς ἀγνώστουσι ἡμῖν, οπι-
νες ἐπιηροῦσιν εἰς τὴν ἐσεβαν ή καχεξίαν της; Ἀδύνα-
ται εἰς ἐνδείξει ὅτι ή καλλιερῶμένη γῆ ἀπερεδέεται μόνον ἐξωτερικῶς, οὐχὶ δὲ κ' ἐσωτερικῶς, ὅλον, ἀπὸ τὴν ἐσωτε-
ρικῆν της θερμότητα, ἀπὸ τὸν ἐν αὐτῇ μαγνητισμὸν καὶ ἡ-
λεκτρισμὸν, εἴτε, ἀπὸ τὰ εἰς τὰ σπλάγγνα της μεταλλικά καὶ ἡφαίστασι; Ὁ σοφῆς Οὐμβρόλδτ εἰς τὸ περίφημον Φυσι-
κοθεωρητικὸν σύγγραμμᾶ του « Κῶμος » ἐκφράζει πολλάς ἀμφιβολίας εἰς τὸ περί γεωγενεῖας μέρος.

Π.

Ἵτι ή Ἀμπελίτις, εἴτε φθείρα, εἴτε μήκητις μικροσκοπικὴ εἶναι, δίδει εἰς τὰ πάσχοντα φύλλα χρώμα ἐρυθροβαῖον ἥτοι ἐρυθροκίτρινον, ὅμοιον μὲ τὴν τοῦ σιδήρου σκωρίας, ἣτις φέρει τὴν σῆμα, οὕτως εἰπεῖν, τοῦ σιδήρου, ὡς ή τῆς νόσου ταύτης σκωρία τὴν σῆμα των φύλλων καὶ τῆς σταφυλῆς. Καθὼς δὲ ὁ σίδηρος ἰσῆαι, ὡς κινῶς λέγομεν, οὕτω καὶ τὰ φύλλα τῆς ἀμπέλου κατακλύσιν ὡς ἰσῆαι μένη, συγκοινῶμενα μετὰ τῆν αὐτῆς πρῶται φύλλα, κ' ἐν τῶντων ὁ καρπὸς τῆς ἀμπέλου κα-
θίσταται σσηπῶς, ὀξυγῶς, καὶ ἀνικανὸς νὰ ζῆσῆ καλῶς, μὴν ἔχων τὴν ἀναγκαῖαν σακχαρώδη καὶ ζῆ-
τινώδη ἕλην. Διαταρῶτα, καλῶς πρὸς ἐξέλιξιν τῆς σκωρίας τοῦ σιδήρου μεταχειρισμένη τὰ ἔλαια, οὕτω κατ' ἀναλογίαν, πρὸς ἐξέλιξιν τῆς φύτις σκωρίας, εἴ ή ή ἀμπελίτις νόσος, ἔχομεν μῆκον λό-
γον μεταχειριστέηαι ταυτὸ μέσον διὰ τὴν αὐτῆν αἰ-
τία, ἵνα λάβωμεν ὁμοίαν ἀποτέλεσμα.

Προστούτοις, ἐπειδὴ εἰς ἄλλαις γεωγραφικῆς χρι-
σεως δειωόσεται ὅτι τὸ ἔλαιον εἶναι θερμαίνον καὶ ἐπιηυχτικὸν πρὸς τὸν καρπὸν τῆς ἀμπελίτις τοῦ καρποῦ, κ' ἐπαύη ή νόσος αὐτῶν καταντῆ εἰς ἀθ-
ναμίαν τῆς ἀμπελῆς τοῖς ἐπεφῆσαι τὴν καρπὸν ἐκ των φθιρίων κατακτροχηρῶμεν, διαταρῶτα, τὸ μόνον ἔχει λόγον πρὸς τὸν σκοπόν.

Μεταχειριστέηαι δὲ τὴν ἀμπελίτιν τῆς ἀσφαλ-
τώδους καὶ ζῆματώδους φύσις ὅλας μετὰ τοῦ ἔ-
λαιου, πρὸς αὐτῶν τῆς θερμότητος δυνάμειος, καὶ πρὸς ἀσφαλτωτέραν τελευτῶν τοῦ μήκητος ή τῆς φθείρας ἐξέλιξιν, ὡς μεταχειριστέηαι τὰ ταυτὰ βαρῶσιμα, πρὸς ὀλεθρὸν αἰώνιας ἀσφαλτικῶν ἡσ-
φίον. Τὴν συμμερῆ δὲ τοῦ ἔλαιου μεταχειριστέηαι διὰ τὴν αὐτῶν λόγον, σιμὰ ταῦσαι, πρὸς ἐπιτελεστῆρα δι' αὐτῶ ἀναπλήρωσιν τῆς ἀμπελίτιδος γῆς.

Ἔάν ή λεγομένη Ἥρημα κἀθη τῆς ἡσῆσις τὸν ὠφέλιμον χρῆσιν εἰσῆγαγον ἐν Ἠσῆσις αἱ Γεωργικαὶ ἔμποροι κατὰ των ἐνηγετικῶν αἰώνων ζῳήσιων καὶ μισῶν, ἦσαν εὐχάρητος καὶ ἕσους, ἦλε-
λα συμβούλευσαι τὴν μῆκον πρῶτὸν τὸς εἰς ταυτῆ μετὰ τοῦ ἔλαιου καὶ τῆς φθείρας, καὶ τότε τὸ κατὰ τῆς Ἀμπελίτιδος ἔλαις ἦσῆεν εἶναι δραστη-
ριώτερον.

III.

Ἱστορικαὶ τιμῆς γνώσεσις περὶ τῆς Ἀμπελίτιδος.

Αἱ φυτικαὶ νόσοι ὑπάρχον πρὸ ἀνηκεμέντων χρόνων, σγελῶν αἱ αὐται ὡς κατὰ τὰς τελευταῖαις νῆν ἐποχῆς ἀληθείς μᾶστινες τοῦ ἀνθρώπινου γέ-
ους, διὰ ἀσκοπούς μυστηριώδεις τοῦ Ἱπερῆτουστος, ἐκ φυσικῶν αἰτιῶν προερχόμενα. Ἄν ὕ-
πῆσαν, οὔτε ὑπάρχουσι, οὔτε ἔα ὑπάρχουσι ποτὶ διαρκείας καὶ παγκόσμιαι, ὡς ἐκ τῆς θέσις Ἀπο-
καλύψεως ὅβλεν, ἐν ἡ τὸ τρίτον μέρος τῆς γῆς ἀπειλεῖται.

Ἡ ἐνεσῶσα τῆς συγκοινῶνίας εὐκολία, ή διά τοῦτόπου καὶ ἀποτῶ ἄμετος καὶ ἐν ἀκαρεῖ, οὔτως εἰπεῖν, κοινοποιήσει τὸν ἀποτάτων συμβάντων, κα-
θιστᾶ ἤδη ἐπαισιωτότερα τὰ δυσάρεστα ταῦτα γι-
νόμενα, ἐνθ παρὰ τοῖς ἀρχαίσις ἦσαν ἐγγχωρίως μό-
νον ή μετὰ χρόνον πολλὸν γνωστά.

Ἡ ἀσθένεια τῆς ἀμπέλου ἦτο γνωστὴ εἰς τοὺς ἀρχαίους Ἑλλῆνας πρὸ αἰῶνων τυβλάχιστον. Ἔάν τὰ αἰτια καὶ συμπτώματα τῆς ἀσθενείας δὲν μᾶς ἔγιναι παρ' αὐτῶν γνωστά, ἀπολεσθέντων πι-
θανώτατον των ἐπὶ τοῦτω συγγραμμάτιων καὶ συν-
ταγῶν, ή ὑπαρῆσις ὁμοῖως τῆς Ἀμπελίτιδος νόσου καὶ τὸ πρὸς θεραπείαν της μέσον, μᾶς γίνεται γνωστὸν ἀπὸ τὸν θαυμαστὸν Γεωγράφον Ἑλλῆνα, εἴ οὐ ἐ-
χειραγωγῆτην καὶ ἠρύσθην τὸ προτεινόμενον θερα-
πειτικὸν μέσον.

Ἴδοῦ αὐτολεξεῖ τί γράφει ὁ Γεωγράφος: « Ἐν δὲ τῇ γῶρα των Ἀπολλωνιατῶν καλεῖται εἰ Νου-
η φαῖον πέτρα δ' ἐστὶ πῆρ ἀναδιδοῦσα ὑπ' αὐτῆ δὲ κρῆναι βέουσι χλιαρῶ καὶ ἀσφάλτου, τηχημένης, ὡς εἰκῆς, τῆς βόλου τῆς ἀσφαλτεῖτιδος; μεταλ-
λον δ' αὐτῆς ἐστὶ κλησιὸν ἐπὶ λόρῳ; τὸ δὲ ἐκ τμηθῆν ἐκπληροῦται πάλιν τῷ χρόνω, τῆς ἔχων-
ουμῆσις εἰς τὰ ὄρυγματα γῆς μεταβάλλουσῆς εἰς ἀσφάλτον, ὡς φησὶ Ἡσπειδώνιος. Λέγει δ' ἐκεῖνος καὶ τὴν ἀμπελίτιν γῆν ἀσφαλτώδη, τὴν ἐν Σελουκίᾳ τῇ Περίᾳ μεταλλευόμεναν, ἔλαις της γῆου-
ουριώδης ἀμπέλου. Χρισθεῖται γὰρ μετ' ἐλαιου, κ' φθείρειν τὸ θηρίον. (*) πρὶν ἐπὶ ταυτῶ βλασταθῆν ἂν αἰὸ τῆς ρίζης ἀναθῆναι. Τισούτην δ' ἀρτεβῆσαι καὶ ἐν Ἰόδῳ, πρυτανευοντος αὐτοῦ, κλειόνος δ' ἐ-
λάιου δεῖσῆαι. » Ὅρα Στραβῶνιος Γεωγραφῆαν III-
βλ. Z'. Ἰαλυρός §. 9. σελ. 39-40. Ἐκδ. Κοραῆ.

Ἔάν, ὡς πέπειθα, τὸ προτεινόμενον θεραπευτικὸν κατὰ τῆς Ἀμπελίτιδος, ἐπιτύχη τοῦ πρὸς ἐξέλιξιν τῆς νόσου σκοποῦ, δι' ὃν πολλὰι κυβερνητῆσις ἔ-
θεστο ἀμοιβῆς εἰς τὸν εὐρέτην, ή τιμὴ ὀφείλεται εἰς τοὺς ἀρχαίσις ἡμῶν προγόνουσι. Ἡ αὐστηρὴ Εὐρώπη θὰ δρῶσι εἰς νέου τὴν μήμην της, ἀναμνηστικῶ-
μένη, ὅτι ἔλαβε τὴν παγῆν γνώσεως ἣτις ἔφερε τὸν λεγόμενον πολιτισμὸν της, ἀπὸ αὐτῶ Ἑλλῆνας.

Δημοσιεύων τὸ μέσον θεραπείας τῆς Ἀμπελίτι-
δος νόσου, κ' ἐνθέντων τὰς περὶ αὐτῆς παρατήρησεσι καὶ συμπερασματᾶ μου, κῆριον προτίθεμαι σκοπόν, τὸ κοινὸν ὄφελος. Ἄν ἔχο ἀπαίτητιν φυσιολογικῶν ἐξιδιασμένων γνώσεων, οὐδ' εἰμι βεβαιωσῆς οὐδ' ἀγρονομός εἴς ἐπιγεγενημένους, διατοῦτο, προλαμβάνω ζήτην συγγνώμην, κυρίως, παρὰ των ἰδίως ἀσχ-
λουμένων ἐπιστημόνων, ὡς πρὸς τὴν των ἐπιστημο-
νικῶν ὄρων ἀριεθίων.

(*) Ὁ Στραβῶν μεταχειρίζεται τὴν λέξιν θηρίον κατὰ τὴν κοινὴν ἑκφρασιν, μὴ διαπραγματευόμενος ἐπιστημο-
νικῶς περὶ τῆς νόσου, ἀλλ' ἐπιπαρόδῳ. Ἄν κρῆσαι, λοιπό, νὰ ὀποθεῖωμεν ὅτι διὰ τῆς λέξεως θηρίου νοσι τὸν κῆθουον ή τὸν κινῶς λεγόμενον σ ἄ ρ κ κ ἰ, ἀλλὰ τὸ μικροσκοπικὸν ἐντομον τὸ ἐπᾶγον τὴν φθειρίαν τῆς Ἀμπελίτιδος. Πολὺ δὲ μᾶλλον διότι ὁ κῆθουος γηράσκει, οὔτως εἰπεῖν τὴν ρί-
ξαν, καὶ παρᾶγει ὄβλεγον ή ἀμπελος, ἀλλὰ δὲν ἐπιφύρει νόσον.

Τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ θεραπευτικῶ μέσου τῆς Ἀμπελίτιδος ἔκαμα κατὰ τὸν Αὐγουστον τοῦ 1853, κ' ἔκτοτε ἀνέφερα τὸν συγγροφῆ εἴς οὐ ἠρύσθη αὐτῆν εἰς τοὺς φίλους μου. Ἡ ἐξαιτίας τοῦ ἐμπο-
ρικῶ ἐπαγγέλματος μου δευλία πρὸς τὴν δημοσιῶ-
τητα; οἱ πολιτικοὶ περισπασμοὶ οἱ ἐνασχολοῦντες ἀπάντων τὰ πνεύματα, καὶ ἰδίως ἡμῶν των Ἑλλ-
λῶν, οἷτινες, εἰς τὸ Ἀνατολικὸν διαφιλονεικούμε-
νον ἠδη ζήτημα, ἐπέτε τοῦ ὅτι τὸ πολὺ των ζῆμιῶν τοῦ πολέμου ἐπέπεσε καὶ μένει ἐφ' ἡμῶν, ἔχομεν προπόντων, καὶ ἄμετον καὶ δίκαιον συμφέρον ἔσι δὲ, ή ἐλπίς καύσεως τῆς νόσου, εἴτε συντόμου εὐρέσεως τῆς θεραπείας της διὰ τινος ἄλλου καταλληλοτέρου μέσου, ἅπαντα ταῦτα, λέγω, ἐπενήργησαν εἰς τὴν ἀναβολὴν τῆς δημοσιεύσεως τοῦ κατὰ τῆς διαρ-
κούσεως νόσου των ἀμπέλων προτεινόμενου θερα-
πειτικῶ.

Τὸ εἰρημένον θεραπευτικὸν μέσον συστήνω μετὰ πε-
ποιθασιν, κ' εὐχομαι νὰ βληθῆ προσεχῶς εἰς ἐ-
κτελεσιν διότι ἀνιδύνον, εὐχερῆς, μικροδάπανον, καὶ ὡς ἐκ των ἀνατέρι, λογικῶς ἀρμόδιον καὶ κα-
τάλληλον.

Ἐν Ἐριμουπόλει Σύρου, τὸν Αὐγουστον 1854.

N. ΚΟΡΕΣΙΟΣ.

ΕΠΙΚΛΟΙΔΡΥΞΙΣ

ΤΩΝ ΑΡΧΩΝ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ.

διὰ τὸ ἔτος 1854—1855.

—o—

Τῇ 3 Ὀκτωβρίου, ἡμέρα Κυριακῆ, ὥρα II π. μ., ἐγένετο ἐν τῷ πανεπιστημίῳ ή ἐγκληθ-
δρῶσις των νέων αὐτοῦ ἀρχῶν διὰ τὸ ἐπόμε-
νον σχολαστικὸν ἔτος.

Ὁ πρῶτην πρῦτανισ Κ. Ν. Κωστῆς, ἐξέθεσε τὴν κατὰ τὸ ἔτος τῆς πρυτανείας αὐτοῦ κα-
τάστασιν τοῦ ἀνωτάτου ἐκεῖνου ἐκπαιδευτικῶ καταστήματος, διὰ τοῦ ἀκολούθου λόγου:

Ἐμφανιζόμενος σήμεραν ἐνώπιον ὑμῶν ἵνα δώσω λόγον των κατὰ τὸ λήξαν ἀκαδημαϊκῶν ἔτος πράξεων τῆς Πρυτανείας μου, καὶ ἐνθέντα τὰ κυριώτερα τοῦ Πανεπιστημίου γεγονότα, λυποῦμαι ὅτι δὲν ἔγω νὰ ἀναγγεῖλω ὑμῖν τασαύτην αὐτοῦ ἐν τῷ χρόνω τοῦτω κατὰ τὸ διδακτικὸν καὶ τὸ ὕλικὸν μέρος ἐπιδοσιν, ὁποιάν ἴσως περιμένετε εἰθιμέναι ἀπὸ των παρελ-
όντων ἀκαδημαϊκῶν ἔτων, δηλουμένην ἀπὸ τῆς κατέδρας ταύτης ὑπὸ των προκατόχων μου, κῆς

οὐδένα βέβαια θέλει φανῆ τοῦτο παράδοξον, ἀναλο-
γιζόμενον τὰ σοφὰ κατὰ τὴν Ἀνατολὴν συμβέβη-
κότα, ἅτινα ἦτο ἀδύνατον νὰ μὴ ἐπενεργήσωσι ἐπι-
βλαβῶς καὶ ἐπὶ τοῦ ἀνωτάτου τούτου διδασκλήρου
τῆς Ἑλλάδος.

Κρίναν σκοπιμὸν νὰ γνωρίζῃ ὁ Πρύτανης αὐτο-
προσώπως ἕκαστον τῶν ἀκαδημαϊκῶν πολιτῶν καὶ
νὰ διδῆ εἰς αὐτοὺς εἰσερχομένους εἰς τὸ Πανε-
πιστήμιον τὰς προσήκουσας παραίνεσεις καὶ ὁδη-
γίας, ἐφρόντισα ἐξ ἀρχῆς τοῦ λήγοντος ἀκαδημα-
ικοῦ ἔτους νὰ παρενδύκωμαι εἰς τὴν ἐγγραφὴν
καὶ τὴν ἀνανέωσιν τῶν εἰσιτηρίων, βεβαιούμενος
περὶ τῆς ἐγκαιροῦ καὶ πραγματικῆς ἐμφανίσεως
τῶν φοιτητῶν, λέγων δὲ πραγματικῆς διότι παρετηρή-
θη ὅτι εὐάριθμοι τίνες τούτων, ἐνόμισαν ἥτι ἤρκει
νὰ πέμψωσι τὰ εἰσιτήρια ἐκ τοῦ τόπου τῆς διαμονῆς
αὐτῶν πρὸς ἀνανέωσιν. Ὅπως δὲ μὴ ἀπέχωνται
κατὰ τὸ δοκοῦν οἱ τοῦ Πανεπιστημίου φοιτηταὶ καὶ
διακόπτωσι τὴν σειρὰν τῶν σπουδῶν αὐτῶν, ἐν ἀγ-
νοίᾳ τῶν τε καθηγητῶν καὶ αὐτῶν πολλὰκις τῶν γο-
νέων ἢ ἐπιτρόπων, ἐζήτησα παρὰ τῆς ἀπτηνωμίας
Ἀθηνῶν ἵνα μὴ δίδεται εἰς τὸ ἐξῆς ἄδεια ἀναχωρή-
σεως εἰς φοιτητὰς τοῦ Πανεπιστημίου ἄνευ τῆς
ἐγκρίσεως τῆς Πρυτανίας ἐπὶ δικαιολογημένη αἰτή-
σει ἐκ μέρους τῶν φοιτητῶν. Πρὸς τοῦτο δὲ καὶ βι-
βλίον διπλότυπον κατετέθη ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ
Πανεπιστημίου, ἵνα ἐγγράφονται εἰς αὐτὸ οἱ ἀναχω-
ροῦντες καὶ οἱ ἐπανερχόμενοι μετὰ τὴν λῆξιν τῆς
ἀδείας αὐτῶν.

Ἐπὶ τῆς πρυτανίας τοῦ προκατόχου μου κατὰ τὴν
παρ' αὐτοῦ γενομένην ἐλθεῖσιν ἐφοίτων εἰς τὸ Πανεπι-
στήμιον 590 μαθηταί, ἐπὶ δὲ τῆς ἐμῆς ἀνεύσεως
μὲν τὰ εἰσιτήρια 447 τῶν λοιπῶν μὴ ἐμφανισθέντων,
ἐνεγράφησαν δὲ νέοι 196, ἐξ ὧν εἰς μὲν τὴν θεολο-
γικὴν σχολὴν 9, εἰς δὲ τὴν νομικὴν 76, εἰς τὴν
ιατρικὴν 74, εἰς τὴν φιλοσοφικὴν 21 καὶ εἰς τὸ
φαρμακευτικὸν σχολεῖον 16 ὥστε πάντες οἱ τοῦ
Πανεπιστημίου φοιτηταὶ παλαιοὶ τε καὶ νέοι συμ-
ποσοῦνται εἰς τοὺς 643. Ἐκ τούτων πάντων 20
μὲν ἐφοίτων εἰς τὴν θεολογικὴν, 190 εἰς τὴν νομι-
κὴν, 317 εἰς τὴν ιατρικὴν, 74 εἰς τὴν φιλοσοφικὴν
καὶ 42 εἰς τὸ φαρμακευτικὸν σχολεῖον. Ἐκ δὲ τῶν
196 τῶν κατὰ τὸ λῆξιν ἀκαδημαϊκῶν ἔτος εἰς τὸ
Πανεπιστήμιον ἐγγραφέντων νέων φοιτητῶν, 120
ἔφεραν ἀπολυτήρια τῶν τοῦ κράτους Γυμνασίων καὶ
ἐκ μὲν τῶν ἐν Ἀθήναις Β' Γυμνασίων προσήλθον
90, ἐκ δὲ τοῦ τῆς Ναυπλίας 32, ἐκ τοῦ τῆς Σύρου
8, ἐκ τοῦ τῶν Πατρῶν 4, ἐκ τοῦ τῆς Λαμίας 1 καὶ
ἐκ τῆς Ριζαρίου σχολῆς 4 τεσσαράκοντα δὲ καὶ
τέσσαρες ἐνεγράφησαν ἐγκρίσει τῆς ἐξεταστικῆς τῶν
ἀλλοδαπῶν ἐπιτροπῆς, 16 δὲ κατεγράφησαν εἰς
τοὺς μαθητὰς τοῦ φαρμακευτικοῦ σχολεῖου, ἐγκρίσει
τῶν συγκροτούτων αὐτὸ καθηγητῶν. Ἐκ τοῦ συνόλου
δὲ τῶν κατὰ τὸ λῆξιν ἀκαδημαϊκῶν ἔτος φοιτη-
τῶν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, ἠριθμομένων ὡς
εἰρήται εἰς 643, οἱ μὲν 311 ὤρμησαν ἀπὸ τῆς ἐλευ-
θέρας Ἑλλάδος οἱ δὲ 302 ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς.
Ἐἰς ἀλλανθαστον δὲ τεκμήριον τῶν ἀπὸ ἔτους εἰς

ἔτος προσῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Πανεπιστημίου, ἀνα-
φέρω καὶ τοὺς κατὰ τὸ λῆξιν ἀκαδημαϊκῶν ἔτος
προελθόντας ἐξ αὐτοῦ καρπούς, ἐκ τῶν διαφόρων
σχολῶν. Οὗτοι δὲ κατὰ τὰ νενομισμένα ἐξετάσθη-
τες ἠξιώθησαν ἀκαδημαϊκοῦ διπλώματος φοιτηταὶ
47 καὶ ἐκ μὲν τῆς ἱατρικῆς σχολῆς ἐξήλθον οἱ
ἐξῆς 20 διδάκτορες.

Νικόλαος Βαρουῆρας καὶ Λευκαλίων Βερνάρδος
Κρήτες.

Ἀντώνιος Βάστις καὶ Μόσχος Μαζαράκης Κό-
θιοι.

Γεώργιος Παπκαπέτρου καὶ Παναγιώτης Παλ-
λάδης Κυνουραῖς.

Γεώργιος Θεοφιλάς καὶ Ζήσης Κίονστας Χαλιβαῖος.
Ἥλιος Ἥλιαδης Ἀργεῖος.

Σπυρίδων Κρήτης Λεσβαίου.
Ἀναστάσιος Κολοῦδης ἐξ Ἱπείρου.

Ἀθανάσιος Στανδαλίδης ἐκ Θεσσαλίας.
Δημήτριος Μερόπουλος ἐκ Μεσσηνίας.

Φώτης Λιγνῆς Κερκυραῖος.
Κωνσταντῖνος Σύνδης Σπικτιάτης.

Ἀναστάσιος Ζίνης ἐξ Ἰωαννίνων.
Δημήτριος Κόνσολος Ἰθυσταῖος.

Ἰωάννης Μάνετης ἐκ Τριπόλεως.
Ξενοφῶν Λογοθέτης Ἐλευσίνιος.

Χρήστος Κιμπούροπουλος ἐκ Νευπλίας.
Ἐκ δὲ τῆς Νομικῆς, 7 μὲν διδάκτορες τρεῖς δὲ
τελειοδιδάκτοι, οἱ ἐξῆς

Γεώργιος Φιλιππίδης καὶ Περικλῆς Πατρῶνας
Ἀθηναῖοι.

Πέτρος Παπᾶ Πέτρον Κυνουραῖς.
Νικόλαος Δελιγιάννης ἐκ Καρυταίνης.

Θεμιστοκλῆς Ἰατροῦ ἐκ Ναυπλίας.
Κωνσταντῖνος Μαυροπούλος ἐκ Πατρῶν.

Τελειοδιδάκτοι.

Λάμπρος Βασιλάς ἐκ Πύργου.
Ἀλέξανδρος Μανώλας ἐκ Θεσσαλίας.

Διονύσιος Ζούλας ἐκ Πατρῶν.
Ἑλληνοδιδάσκαλοι δ' ἐξητάσθησαν κατὰ τῆς ἐπὶ
τούτω ὁρισμένης ἐπιτροπῆς καὶ ἔλαβον τὸ πτυχίον
τοῦ Ἑλληνοδιδασκάλου πάντες

Ἀθανάσιος Α. Βασιλείου ἐκ Κυνουρίας.
Λουκᾶς Χριστοδούλου ἐξ Ἀταλάντης.

Βασίλειος Ἀσπέρης Κυμνῶν.
Νικόλαος Ἀποστολίδης ἐκ Καρυστίας.

Ἐμμανουὴλ Ξεπτέρης ἐκ Λέσβου.
Φαρμακοποιοὶ δ' ἐξετάσθησαν ἔλαβον τὸ τοῦ φαρ-
μακοποιοῦ πτυχίον 11, οἱ ἐξῆς

Δημήτριος Θεοφιλόπουλος καὶ Γρηγόριος Θαλασ-
σινός ἐκ Ρυτίνης.

Ἐμμανουὴλ Ν. Ξανθός. Ἐμμανουὴλ Γ. Ξανθός
καὶ Δημήτριος Σούρμπας Ἰδραῖοι.

Ἀριστείδης Βουσαῆς Μεγαρέως.
Μιχαὴλ Παπκαθανασόπουλος ἐκ Κυνουρίας.

Γεώργιος Καλλιστράκουλος ἐξ Αἰγίνου.

Ἀριστείδης Κοκάρμφας Ἰθυσταῖος.
Δημήτριος Καρμαῖνος ἐκ Λεωνιδίου.
Παναγιώτης Τριανταφυλλίδης ἐκ Μαντινείας.
Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν τοῦ Πανεπιστημίου
νέων καρπῶν.

Οἱ δ' ἐν αὐτῷ ὑπότροφοι πάντες ἀριθμοῦνται 22,
ἐξ ὧν οἱ 8 εἰσὶ τῆς Κυβερνήσεως, 4 οἱ τῆς φιλογε-
νοῦς οἰκογενείας τῶν Ἰωνιδῶν, 6 ἄλλοι ἐκ τῶν δια-
φόρων κληροδοτημάτων, 2 τοῦ ἀειμνήστου Μαυρο-
κρδάτου καὶ δύο ἄλλοι τῆς ἐν Τήνῳ ἱερᾶς μονῆς
τῆς Βυαγγελιστρίας. Ἐκ τούτων, τῶν ὑποτρόφων,
εἰς μὲν σπουδάζει τὴν θεολογίαν, ἕτερος τὰ φυσικο-
μαθηματικά, 11 τὴν φιλολογίαν, 4 τὴν νομικὴν καὶ
5 τὴν ἱατρικὴν.

Περατωθείσης δὲ κατὰ τὸ λῆξιν ἔτος τῆς Β'
περιόδου τῶν ὑποτρόφων τῶν Ἰωνιδῶν, ἐξελέχθη-
σαν διαγωνισθέντες νέοι ὑπότροφοι διὰ τὴν τρίτην
τετραετῆ περίοδον οἱ ἐξῆς τέσσαρες φοιτηταὶ

Λεωνίδας Πάνδος ἐξ Ἱπείρου διὰ τὴν σπουδὴν
τῆς θεολογίας.

Πάτρος Πολυκράτης ἐκ Βυζαντίου διὰ τὰ φυσικο-
μαθηματικά.

Ἐμμανουὴλ Καραϊαννόπουλος ἐκ Λέρου καὶ
Μελέτιος Μιλιγιάδης Καισαρεύς διὰ τὴν φιλο-
λογίαν.

Ἐκ δὲ τῶν πρὸς βράβειυσιν τῶν διδασκτικῶν συγ-
γραμμάτων ὁρισμένου κεφαλαίου παρὰ τῆς βιβλιοθήκης
φιλομούσου οἰκογενείας, ἔλαβον ἐπὶ προτάσει τῆς
ἀκαδημαϊκῆς συγκλήτου καὶ ἐγκρίσει τῆς εἰρημέ-
νης οἰκογενείας ἀνά 500, δρ. οἱ καθηγηταὶ τῆς χει-
ρουργικῆς, τῆς εἰδικῆς Παθολογίας καὶ τῆς φαρμα-
κολογίας, εἰς ἕκδοσιν τῶν τὰ παρ' αὐτῶν φιλοπο-
νήθέντων συγγραμμάτων.

Καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐγένετο τὸ ὑπὸ τοῦ
φιλογενοῦς καὶ φιλομούσου κυρίου Ἀμβροσίου Σ.
Ράλλη βραβευόμενον παιδικὸν διαγώνισμα πρὸς, ὃ
ἐπέφθησαν 12 ποιήματα, ἡ δ' ἐπὶ τούτῳ ἐκλε-
χθεῖσα παρὰ τῆς ἀκαδημαϊκῆς συγκλήτου ἐπιτροπὴ,
συγκριμένη ἐξ ἐμοῦ ὡς Πρυτάνεως, καὶ ἐκ τῶν κα-
θηγητῶν Κ. Κ. Φιλίππου Ἰωάννου, Κωνσταντίνου
Παπκαρηγοπούλου, Στεφάνου Κουμανούδη καὶ Ἀ-
λεξάνδρου Ραγκαβῆ, δεῖται ἦν καὶ ὁ εἰσηγητῆς, ἐξε-
τάσασα ἐπιμελῶς τὰ προσαχθέντα ποιήματα, καὶ
συσχεφθεῖσα προσκινώντας ἀπένευμεν εἰς τὸν ποιητὴν
τῆς τῶν ἄρῶν σχολῆς Κ. Ζαλακώσταν τὸν στέ-
φανον ἀξίῳ ἐπαίνου, εἰς δὲ τὸν τοῦ ἀπείρου Κ.
Θεόδωρον Ὁρφανίδην τὴν δάφνην σὺν τῷ χιλιοδρά-
χμῳ γέρατι.

Μεταδοθῆναι ἤδη εἰς τὸ προσωπικὸν τοῦ Πανεπι-
στημίου ἀναγγέλλω ὑμῖν ὅτι κατὰ τὰς τελευταίας
τῆς Πρυτανίας μου ἡμέρας ἐγένετο αἱ ἐξῆς με-
ταβολαί. Οἱ ἀξιότιμοι ἐκτακτοὶ καθηγηταὶ Κ. Κ.
Στέφ. Κουμανούδης καὶ Θεόδ. Ὁρφανίδης προσεδά-
σθησαν εἰς τακτικούς, καὶ ὁ ἐπίτιμος καθηγητῆς Κ.
Ἰωάν. Παπκαδάκης προσεδάσθη εἰς τακτικόν. Συγ-
κατηρμήθη δὲ καὶ αὖθις πάλιν εἰς τὴν γορειαν τῶν
καθηγητῶν τῆς Νομικῆς σχολῆς ὁ ἀξιότιμος Κύ-
ριος Π. Καλλιγᾶς, διορισθεὶς ἐπίτιμος καθηγητῆς

τῆς Ῥωμαϊκῆς νομοθεσίας. Διωρίσθησαν προσέτι μετὰ
τὴν νενομισμένην δοκιμασίαν ὑψηληταὶ οἱ Κ. Κ.
Βασίλειος Λάκων, τῆς πειραματικῆς φυσικῆς, καὶ
ὁ Γεώργιος Παπασλιώτης τῆς ἐλληνικῆς φιλολογίας.

Αἱ πρὸ ἰκανοῦ χρόνου ἀναφεύσαι, ὡς μὴ ὄφελε,
δυσκολαί, ἐξ ὧν αἱ τακτικαὶ τοῦ ἀστεροσκοπείου
ἐργασίαι διεκωλύοντο ἐξωμαλύνθησαν ἤδη, ὁ δὲ
ἀξιότιμος διευθυντῆς αὐτοῦ Κ. Βούρης ἀνέλαβε τὰ
ἀστεροσκοπικὰ ἔργα, συνδυάζων αὐτὰ ἀνεοχλήτως
πρὸς τὰ λοιπὰ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ διδασκαλικά
ἑαυτοῦ καθήκοντα. Πρὸς δὲ τῷ καθηγητῇ τούτῳ
προστέθη καὶ βοηθὸς ὁ καθηγητῆς Κ. Ἰωάν. Μακκα-
δάκης, ὁ δὲ ὑψηλῆς Κύριος Βασίλειος Λάκων
ἔλαβε τὴν ἐντολὴν παρὰ τοῦ ὑπουργείου τῆς Παι-
δείας ἵνα ἐργάζηται ἐν τῷ ἀστεροσκοπείῳ εἰς
ἀστερονομικὰ παρατηρήσεις ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν
τοῦ καθηγητοῦ Κ. Βούρη. Οὕτω τὸ ἀστεροσκοπεῖον
ἤδη ἐτέθη εἰς πλήρη ἐπιστημονικὴν ἐνέργειαν, ὅποιαν
ἀπαιτεῖ ἡ ἐκπλήρωσις τῶν προσδοκῶν τῆς Β. Κυ-
βερνήσεως καὶ τοῦ ἀξέπαινου σκοποῦ τοῦ μεγαλο-
δώρου αὐτοῦ καθιδρυτοῦ Κ. Σίνα.

Μετὰ λύπης δὲ οὐ μικρᾶς ἀναφέρω τὴν ἀποχώ-
ρησιν ἐκ τοῦ Πανεπιστημίου καθηγητοῦ ἀρχαίου
καὶ πολλὰ ὑπὲρ τῆς ἀναγεννήσεως τοῦ ἔθνους μο-
χθήσαντος. Ὁ σεβασμῖος Κ. Νεόφυτος Βάμβας ἐξητή-
σατο τὴν παραίτησιν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἐν τῷ Πανεπι-
στημίῳ διδασκαλίας, ἐνεκα τῆς γερωντικῆς ἡλικίας
καὶ ἀδυνατοῦ κράσεως. Ἡ Α. Μ. ὁ βασιλεὺς ἡμῶν ἐδέ-
χθη τὴν παραίτησιν διατάξας νὰ ἀνυμνηθῇ αὐτῷ ἡ
βασιλικὴ εὐαρέστεια, καὶ νὰ ἐπιδαφιλευθῶσιν αὐτῷ
προσεχῶς δείγματα τῆς ἐθνικῆς εὐγνωμοσύνης διὰ
τάς μεγάλας πρὸς τὴν πατρίδα ἐκδουλεύσεις ὑπὲρ
τοῦ φωτισμοῦ τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους.

Τὰ ἀμφίβια τῶν παραδόσεως περὶ ὧν εἶχεν
ἀναφέρει ὁ προκατόχος μου, πρὸ πολλοῦ ἀπεπερα-
τόθησαν, ὥστε οἱ φοιτηταὶ ἀκροῶνται ἤδη τῶν
ἐπιστημονικῶν παραδόσεων μετὰ πλειοτέρας ἀνείσεως
ἐν μειζοσιν ἀκροατηρίοις, τὸ δὲ χημεῖον ὑπερ ἕκει το
πρότερον εἰς τὰ ὑπόγεια τοῦ Πανεπιστημίου μεταφέ-
ρεται ἤδη εἰς διαμύτιον ἰσόπεδον τῆ γῆ.

Τὸ ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας προσεκάλεσε τὴ Πρυ-
τανεῖον νὰ ὑποβάλλῃ προῖπολογισμὸν τῆς ἀπαιτουμένης
δαπάνης εἰς τὴν διασκευὴν τῶν ὑπηρετούμενων εἰς-
ετι δωμάτων κατὰ τὴν δευτέραν πτέρυγαν, ἅτινα κα-
ταρτισθέντα θέλουσι περιλάβει τὰ διάφορα Μουσεῖα,
ἡ δὲ Πρυτανεῖα ἐνετείλατο τῷ ἀργιτέκτονι ἵνα ἐ-
τοιμάσῃ τὸν ζητούμενον πρὸς τὸν βῆθητα σκοπὸν
προῖπολογισμὸν, ὅπως ὑποβάλλεται ἕσον οὕτως εἰς τὸ
ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας πεπαισμηθὰ δὲ ὅτι ὁ ἀγα-
θὸς καὶ μουσουργῆς ὑπουργός, ὁ νῦν διευθύνων τὰ τῆς
Παιδείας Κ. Γ. Ψύλλας, θέλει ἐνεργήσαι φιλοτιμότε-
ρον πᾶν ὅτι ἀπαιτεῖται εἰς πορισμὸν τῆς ἀναγκαίας
εἰς ἀποπεράτωσιν τῆς οἰκοδομῆς καὶ διασκευῆς τοῦ
Πανεπιστημίου δαπάνης.

Τὸ ὑπὸ τοῦ Πανεπιστημίου ὑπὲρ τῶν ἀειδῆμων
εὐεργετῶν αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐορτὴν τῶν τριῶν ἱε-
ραρχῶν τελούμενον ἐτησίως μνημόσυνον ἐτελείθη καὶ
τούτο τὸ ἔτος μετ' ὅλης τῆς ἀξιοπρεπείας, ἱερουργῶν

τος εν τω ναφ της αγ. Ειρήνης του οδοασμιωτάτου αρχιεπισκόπου Πατρών Κ. Μισαήλ Αποστολίδου, οστις εξεπώνησε και λόγον λαν εμπριθ και αρμόδιον εις την επίσημον ταύτην ακαδημαϊκήν τελετήν.

Η εορτή της εγκαινιάσεως του ανωτάτου τούτου διδακτηρίου τελομένη κατά την 20 Μαΐου ημέραν των γενεθλίων και της εις τον θρόνον αναστάσεως του Σ. ήμων Ανάκτορος, επανηγυρίσθη και κατ' αυτό το έτος μετά της προσηκούσης λαμπρότητος, εκωμνησαντος κατ' εφευρητήν ήμέραν του Καθηγητού του Ρωμικού Δικαίου Κ. Πέτρου Παπαρήγοπουλου, λόγον ευφραδή εν ώ εξέθηγε τον βίον του αυτοκράτορος Βασιλείου του Μακεδόνος. Καθ' όλας δε τάς ακαδημαϊκάς τελετάς διετηρήθη τάξις και ευκομία φιλοτιμηθέντων αυτών των ακαδημαϊκών πολιτών εις την ακριβή τήρησιν αυτών και την φιλόφροναν υποδοχήν των προσκεκλημένων.

Περί των επιδίδων του Πανεπιστημίου υποθέτων λυπόμαι ότι δεν δύναι να αναγγείλω την αποπεράτωσιν αυτών άλλ' οφείλω να εκφράσω εν τούτοις και παληήμω εξ ονόματος του Πανεπιστημίου τάς ευχαριστίας προς τους αξιοτίμους διακηρύχους Κ. Κ. Ιωάννην Πέτρου εν Λαμία, Παντανίαν Χαϊδάν εν Πάτραις, Γ. Στεφάνου εν Ναυπλίου και Α. Κιάπε εν ταύθω, οτινες μετ' ακραιφνός ζήλου και δικαιοκριμένης ικανότητος υπερασπίχουσιν αυτών ενώπιον των αρραθίων δικαστηρίων, επιμελουμένοι αυτών ως περι ιδίων υποθέσεων. Απονέμομεν επίσης χάριτας εις τον Κ. Αρ. Παλατολόγον οστις μετ' ζήλου και ικανότητος υπερασπίξτε τάς υποθέσεις του Πανεπιστημίου τούτου δε διορισθέντος εισαγγελέως των εν Αθήναις πρωτοδικών, καταστήσαμεν εντ' αυτού διακηρύχον τον Αριστέδη Κιάπε. Ο εν Ναυπλίου διακηρύχου Κ. Στεφάνουλος δε έγγραφου αυτού προσέρει εις το Πανεπιστήμιον τάς εν των δικηγορικών κόπων οφειλομένας αυτώ παρα του Πανεπιστημίου χρηματικάς αμοιβάς, διη και εκφράζωμεν αυτώ δημοσία τάς ευχαριστίας του Πανεπιστημίου.

Οι προϋπολογισμοί των τε σχολών και του Πανεπιστημίου διά τή επών έτος 1855 συναχθέντες καθυπεβλήθησαν υπό της Πρωτανείας εις την επίθεσιν του υπουργείου της Ημεδαυείας.

Τό δε πρόγραμμα των Πανεπιστημιακών μαθημάτων δεύ το χειμερινόν εξαμήνον, εγκαιρίως εκδοθέν, προσκαλεί την φιλόμουσον νεολαίαν, εις τή ανοιγόμενον αυτήν νέον στάδιον των διανοητικών αγώνων.

Και τούτο τό έτος ουδόλωσ εδείχθη παντάπασιν άγονον διασημάτων προς το Πανεπιστήμιον, μέλλων την δεινότητα των περιστάσεων. Κατατάχθησαν εις τούς εφεγγάτας του Πανεπιστημίου ο εν μακαρία τη λήξει Νικόλαος Βασιλείου Μακρής εξ Ιωαννίνων, της πόλεως εξ ης ώρμηδον οι κλειστοί και γεννημορφότεροι της πατρίδος εφεγγεται ή άνή ούτος, έμπορος εν Βραζιλίω, και αυτόθι τελευτήσας την 3 Ιανουαρίου 1854, κατέλειπεν εις το Πανεπιστήμιον διαθήκων κληροδότημα αναρίεστον συνιστάμενον εις 8 μαγαζεία κείμενα παρά τον λιμένα της βηθείας πόλεως, και εκμισθόμενα καθ' α

γράφει ο εκεί Έλλ. υποπρόξενος Κ. Γ. Φραερίτης εις τακτικάς περιστάσεις του έμπορίου από 900. 1000 εϊσοσαρίων κατ' έτος, ήτοι δρ. 5000.

Τό εισόδημα τούτο θέλει λαμβάνει το Πανεπιστήμιον άμα λήξουσιν αι προθεσμιαί, καθ' ής ο διαθέτης ώρισε να εκπληρωθώσιν άλλοι τινές της διαθήκης αυτου θροι εκάλεσε δε ή Πρωτανεία δεόντως προς τό αξιολόγον τούτο κληροδότημα την προσοχήν του υποπρόξενου Κ. Φραερίτου, οστις και οίχονεν έλαθε πλσαυτήν περι τούτου πρόνοιαν. Καί έτέρου ευεργέτου του Πανεπιστημίου τ' όνομα μετ' εφρημίας αναφέρω εν ταύθω ούτως είναι ή εκ Τριπόλεως Ιωάν. Καφριμάκης, συντυτύμος τού επαγγέλμα, οστις εκληροδότησεν εις το Πανεπιστήμιον την περιουσίαν αυτου συνισταμένην εις οικίαν και διάφορα της τέχνης πράγματα. Η δε προσφορά αυτη αναβαίνει εις 15000 περίπου δραχμών. Τό κληροδότημα τούτο εδέχθημεν με τή σύμφωνησιν της απογραφής κατ' άπόφασιν της ακαδημαϊκής συγκλήτου εδημοπρατήσαμεν δε κατ' ενόμισιν αυτης, τά διάφορα πράγματα του μακαρίτου κληροδότη συνιστάμενα εις βίβλους (μπασιόλα) και άλλα είδη υλικού, και εισεπραξάμεν δρχ. 1978 και 20 λεπ. εξ των εσπραθείσας τη γεγονέτης διαπώσεως έμμενον δρ. 1792 και 37 λ. Τό κληροδότημα δε τούτο φέρει και βάση τά εξής, δρ. 3300 οφειλομένας δια τυμβολαίου εις τον Παναγιώτην Βουρλιώτην και 2000 οφειλομένας επίσης δια τυμβολαίου εις την σύζυγον αυτου Παρασκευούσαν Καπλάνη, έτι δε και διαφόρους άλλας μικράς ποσότητας οφειλομένας εις διαφόρους, μένει δε ήδη εις τον διάδοχόν μου ή φροντίς περι της εκπλήσεως της οικίας ήτοι αποπεράτωσιν των χρηθών τού περιόρισμα να κατατεθή εις τή τράπεζαν.

Ο φιλοσοφός άνήρ Κ. Μεγαλή Τσιτσίκας, οστις τά προς την Ελλάδα και ιδίως προς τή αγαθοεργία καταστήματα φιλόφωθα αυτου οισθήματα προσμαρτυρεί και τό ήμέτερον Πανεπιστήμιον, εδωρήσασκε νωστί εις αυτό μουσίαν καλώς τετραμήνην, ήτις ελαπετή η εις τό Μουσείον της Φυσικής Ιστορίας.

Ο δε αξιοτίμος Αλέξανδρος Ιωνίδης, οστις η οικιογένεια κατέστη διά πολλών εφεργατημάτων γνωστοτάτη εν Ελλάδι, προσέφερε αντίστοιχον τού αξιολόγου συγγράμματος της Ε.Ι.Τιμική ανθολογίας του Sibthorp έτι δε και τό σύγγραμμα του Digby Wyatt περι των τεχνών του παρόντος αϊώνος. Εκ του τελευταίου τούτου συγγράμματος έπεμψε δύο αντίτυπα, εν μόν δια τήν βιβλιοθήκην του Πανεπιστημίου έτερον δε διά τήν τού Πολυτεχνείου.

Εν δε τή επισυνταχούση καταγραφή καταλέγονται και οσα βιβλία παρα διαφόρων άνδρών λογών και φίλων της προόδου της Ελλάδας εδωρήθησαν τή τε δημοσίη και τή του Πανεπιστημίου βιβλιοθήκη. Αλλ' ενό ή Πρωτανεία του Πανεπιστημίου εκπληρώσασκε καθήκον δικαιοσύνης αναφέρει μετ' ευφραμίας τή όνοματα των ανωτάτωτε οφελούτων αυτών φιλοφρονών και φιλελλήνων άνδρών, δεν δύνασκει να

μη φέρη εις γνώσιν του κοινού και καταγγείλη με λύπην ενόπιον του μεγίστου τούτου δικαστηρίου των ανθρωπίνων πράξεων, και τάς μηχανορραφίας ανθρώπων τινών καταβαλόντων πάσαν σπουδήν όπως ματαιώσωσιν ή κολοβώσωσι τάς τοιαύτας κοινωφελείς πράξεις, και εμπόλωσι τό Πανεπιστήμιον εις άτελευτήτους δικαστικούς διενέξεις. Τούτο συνέζη εις τό κληροδότημα του μακαρίτου Ιωάν. Μειδανοπούλου, οστις οι κληρονόμοι καταπολέμησαν εν τοις δικαστηρίοις την διαθήκην εως ού τέλος κατόρθωσαν την ακύρωσιν αυτης και απέστέρησαν τό Πανεπιστήμιον της μικράς του διαθέτου προς αυτό δωρεάς. Αυτό τούτο συμβαίνει ήδη εις τό κληροδότημα της Κλέτης Κολακωθά, ζητούντων των κληρονόμων αυτης δια της δικαστικής οδοϋ, να κηρύξωσιν άκυρον τήν διαθήκην, και προσέτι εις πολλά άλλα επίδικα κληροδοτήματα.

Εκ δε του κληροδοτήματος του μακαρίτου Θεοδώρου Βάνου συνισταμένου εις φρ. 18000, περι ού ανέφερε πέφασιν ο προκατόχος μου, εισεπραχθησαν φιλοτιμω επιμελεία του αξιοτίμου και φιλοφρονός Κ. Α. Ζ. Τζιτζήνια Έλλ. προξένου εν Μασσαλία φρ. 16, 156, 72[00 ήτοι δρχ. 17,883, 6[00, και κατατέθησαν εις τήν τράπεζαν δαπανηθέντων των λοιπών κατά τήν σημείωσιν του Κ. Προξένου εις τήν ενταύθω άποστολήν της βιβλιοθήκης του μακαρίτου διαθέτου, και εις διαθήκασιν των ρηθέντων χρημάτων.

Τών δ' ακαδημαϊκών άρχαιοτήτων γεννημένων κατά τους νόμους, προσεβλήσαν ως υποψήφιοι δια τήν Πρωτανείαν οι Κ. Κ. Κ. Κοντογόνης, Κ. Ασωπίος και Θ. Μανούσης εξ των ο σεβαστός ήμων Ανάκτορος, εκύρωσεν ως πρώτανν δια τό ήδη αξιόμενον ακαδημαϊκόν έτος τον καθηγητήν της Θεολογίας Κ. Κ. Κοντογόνην. Μετά δε τήν βασιλικήν κύρωσιν του Πρωτανείας προσεκάλεσα τάς του Πανεπιστημίου σχολάς ίνα εκάστη αυτών εκλέξη ανά δύο υποψηφίους δια τάς κοσμητείας, και ή μόν νομική σχολή εξέλεξατο υποψηφίους τους Κ. Κ. Γ. Ράλλην και Γ. Χαυτσαν, ή δε φιλοσοφική τους Κ. Κ. Ε. Λάνδερερ και Βενθύλον, και ή ιατρική τους Κ. Κ. Α. Παλλην και Γ. Μακκάν, ή δε θεολογική σχολή δεν ήδυνάθη να προβή εις εκλογήν καθότι εκ των τριών καθηγητών αυτης, ο μόν Κ. Θ. Φαρμακίδης άποποιήθη τήν κοσμητείαν ο δε Κ. Λαμιανός Αβερπόπουλος ως έκτακτος καθηγητής δεν δύνασαι νομίμως να εκλεχθή εις άρχήν τινα του Πανεπιστημίου, όθεν μένει αυταδικαίως ούτως ειπείν κοσμητήσας της Θεολογικής Σχολής ο και πρώον τοιοϋτος και νυν Πρωτανός Κ. Κοντογόνης. Εκ δε των υποψηφίων των λοιπών σχολών, της μόν νομικής σχολής κοσμητήσας εξέλεχθη ο Κ. Ράλλης, της δ' ιατρικής ο Κ. Παλλης, της δε φιλοσοφικής ο Κ. Λάνδερερ. Μετά τήν επικύρωσιν των κοσμητήσων έγένετο και ή εκλογή των συμπληρωτικών μελών της ακαδημαϊκής συγκλήτου, και εκ μόν των παλαιών εξέλεχθησαν οι Κ. Κ. Φίλιππος Ιωάννου και Γ. Μακκίας, νεοί δε προσετέθησαν οι Κ. Κ. Ασωπίος και Α. Βεντζέλος.

Παραδίδων δε σήμεραν επισήμως τήν διοίκησιν του Πανεπιστημίου εις τον αξιοτίμον διάδοχόν μου όμολογώ χάριτας εις πάντα τά αξιοτίμα μέλη της Συγκλήτου δι' ήν προθύμως μοι παρεσχον εκάστοτε συνδρομήν. Οφείλω δε πριν ή καταέλω του βήματος τούτου ν' άπονεύμω και εις τον γραμματέα του Πανεπιστημίου Κ. Λοκόν, και εις τον υπογραμματέα Κ. Γ. Λαμιανόν επαίνους δια τον ζήλον και τήν προθυμίαν περι τήν ακριβή εκπλήρωσιν των καθήκόντων αυτών.

Ευχαριστίας λοιπόν δυνάμεθα να συμπεράνωμεν ότι αι δειναι περιπέτειαι αι άνασειούσαι από ενός και επέκαινα έτους σύμπασαν τήν Ανατολήν δεν ανεχαίτισαν καθ' ολοκληρίαν τήν πρόδοον του Πανεπιστημίου ήμων, αν και, φυσικώ τώ λόγω, παρενέβαλον εις αυτήν κωλύματά τινα.

Μετά τον Κ. Κωστήν, ελάλησεν ο νέος πρύτανις Κ. Κ. Κοντογόνης λόγον παραινετικόν προς τους φοιτητάς, απαντήσαντας δια ζωηροτάτων επευφημιών εις τάς αγαθάς και ευφραδέας εκείνας συμβουλάς.

Κατά τον παρουσιασθέντα υπό του παύσαντος πρυτανείας κατάλογον, εδωρήθησαν τή δημοσίη βιβλιοθήκη εντός του λήξαντος σχολαστικού έτους 1212 τόμοι υπό μόν διαφόρων Ακαδημιών εταιριών, και άλλων κατοίκων της Ρωσίας, της Πρωσίας, της Δανίας, της Σαξωνίας, της Ανόβρης, της Φριβούργης, της Μαρβούργης, της Τυρίχης, της Βαυαρίας, της Αυστρίας, των Ομοσπόνδιων Πολιτειών της Αμερικής, της Αγγλίας, της Γαλλίας της Ιταλίας, τόμοι, 835 υπό δε διαφόρων όμογενών 377 ήγοράσθησαν δε 122 και εδωρήθησαν άλλως πως εις τήν βιβλιοθήκην έτι τόμοι 155 1489.

Επλουτίσθη δε και τό νομισματικόν ταμείον, δια συλλογής σπανίων άρχαίων νομισμάτων άπομνησθέντων πανομοιούτως δια της γαλθανοπλαστικής.

ΣΥΝΤΟΜΟΣ ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ

ΤΗΣ ΕΤΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΞΕΩΣ ΤΗΣ εν Κοπενάγη Β. Εταιρείας Των Αρχαιολόγων εξ Αρκεου.

Κατά τον λήξαντα Μάιον μήνα συνήλθεν ή έντιμος έταιρεία εις γενικήν συνεδρίασιν εν τοις εν 3.

Κοπενάγη ἀνακτόροις τοῦ Χριστιανοδούργου, προεδρεύοντος τοῦ Μεγαλειοτάτου καὶ φιλομούσου Βασιλέως τῆς Δανίας. Λαβὼν τότε τὸν λόγον ὁ πολυμαθὴς αὐτῆς γραμματεὺς ὁ καὶ Σύμβουλος τῆς Ἐπικρατείας Κύριος Κάρολος Κ. Βάφνος, ἐξέτασεν ἐν συντόμῳ τὰς κατὰ τὸ λήξαν ἔτος πράξεις τῆς ἑταιρείας. Εἶτα παρουσίασε διάφορα ἀρχαῖα ἱστορικά συγγράμματα καὶ ἄλλας περὶ βόρειων ἀρχαιοτήτων διατριβὰς, ἐλθοῦσας δαπάνη μὲν τῆς ἑταιρείας, ἐπιμελεῖα δὲ κατὰ τὸ κλειστόν μέρος, τοῦ ρηθέντος Γραμματέως αὐτῆς Κ. Βάφνου.

Ὁ δὲ πρόεδρος αὐτῆς ὁ καὶ κλεινὸς Βασιλεὺς τῆς Δανίας, ὡς καὶ τινὰ ἄλλα τῶν ἐντίμων μελῶν αὐτῆς, ὑπέβαλον διαφόρους εὐτόχους παρατηρήσεις ἐπὶ διαφόρων κατὰ τὸ λήξαν ἔτος ἀνακαλυφθέντων δι' ἀνασκαφῆς ἀρχαίων ἀντικειμένων. Ἀκολούθως ὁ Κ. Βάφνος ἀνέφερεν ὅτι εἰς τὴν κατὰ τὴν τελευταίαν αὐτοῦ περιήγησιν ἐν Ἰταλίᾳ παρετήρησεν εἰς Βενετιαν τοῦδε μαρμαρίνου λέοντος τοῦ ἐν ἔτει 1087 μετακομισθέντος ἐκ τοῦ Παριζίου ὑπὸ φραγγίσκου Μιροσίνου τοῦ καὶ Πελοποννησιακοῦ ἐπιπλαθέντος, προστίθεις ὅτι ἐπὶ τοῦ ὑπεβάθρου αὐτῶν ὑπάρχει σκανδιναυικὴ τις ἐπιγραφὴ, τὴν ἐξηγήσιν τῆς ὁποίας καταγγίνεται ἡδὴ νῦν ἐκδόσθαι, ὅτε σὺν εἰσὶ θέλωμεν καὶ ἡμεῖς δημοσιεῦσαι αὐτὴν διὰ τῆς *Ημετέρας*.

Ἐπὶ τέλος παρουσιάσας καὶ ἕτερον τόμον τοῦ δαπάνη τῆς ἑταιρείας καὶ ἐπιμελεῖα αὐτοῦ ἐκδιδομένου διεξοδικοῦ συγγράμματος, *Ημεῖς τῆς ἀγαθῆς τῶν Νορμαννῶν μετὰ τῆς Ἰταλίας*, οὗ ἡ ἐπιγραφὴ *Antiquités russes et orientales d'après les monuments historiques des Islandais et des anciens Scandinaves*, καὶ οὗ ἐξέδωκεν ὁ ἴδιος ἐν ἰδιαιτέρῳ φυλλαδίῳ σύντομον περιλήψει, ἧς τινος τὴν εἰς καὶ ἡμᾶς φωνὴν μετὰφρασεῖ προσέβητομεν ἐνταῦθα.

— 0 —
Περὶ τῶν σχέσεων τῶν Νορμαννῶν μετὰ τῆς Ἰταλίας. Σύντομος διατριβὴ ἐπὶ τοῦ Καθηγητοῦ Καρόλου Κ. Βάφνου, Συμβούλου τῆς Ἐπικρατείας καὶ Γραμματέως τῆς ἐν Κοπενάγῃ ἑταιρείας τῶν Ἀρχαιολόγων τῆς Δανίας.

— 0 —
 Οἱ Νορμαννοὶ μετανέστησαν ἐξ ἀνατολῆς εἰς τὴν βόρειον Ἰυρώπην εἰς ἐποχὴν ἀρχαιοτάτην καὶ κεκαλυμμένην ἀπὸ μυθικῆς σκόφης. Ἰσως διὰ μεταγενεστέρων ἐρευνῶν δινηθῶμεν ἢ ἀνακαλύψωμεν μέχρι ποίας ἐποχῆς οἱ πρόγονοι αὐτῶν διεσκόλαζαν ἐν τῇ ἀνατολικῇ αὐτῇ ἐστία τῇ ἧθι καὶ τῇ γλώσσῃ αὐτῶν. Ὅσον δὲ ἐνταῦθα θέλωμεν σημειώσαι εἶναι ὅτι, ἐνθ' ἀνεκάλυψαν τὴν Ἰσλανδίαν ἐν τῇ δυνεί, συγχρόνως μετὰ δόξης παρουσιάζοντο ἐν τῇ ἀνατολῇ, διότι προσελθόντες νῦν μεταβῶσιν ἐκ Σκανδιναυίας εἰς Ἡσπρίαν, ἔβαν κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ χρονολόγου Νέστορος τὸ 862 πατήριον ἔτος τῶν Θεμελίων τῆς Αυτοκρατορίας ταύτης, διατριβή-

σαντες ἐν τῇ γῆρᾳ αὐτῇ μεγίστην ἐπιβόρην καὶ ὅλην ἀκόμη τὴν ἐπομένην ἑκατονταετηρίδα. Ἡ φιλολογικὴ ἐξέτασις τῶν ὀνομάτων τῶν ἀπὸ τῆς Ἰστανδίας ἀναφερομένων ἀνδρῶν ἐπιβεβαιῶσι τὰ κατὰ τὸν χρονολόγῳ ἀναφερόμενα καὶ ἀποδείκνυσιν τὴν σημαντικότητά των Ἰωσο-Σκανδιναυῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Τὰ ὀνόματα ταῦτα ἀνήκουν σχεδὸν ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὴν ἀρχαίαν δανικὴν ἢ βόρειον (nordique) διάλεκτον, ὅποια ἀπαντῶνται εἰς τὰς σκανδιναυικὰς ἱστορίας (sagas) καὶ τὰ σοῦόμενα σκανδιναυικὰ μνημεῖα τῆς τότε ἐποχῆς. Καὶ τοὶ δὲ ἀλλοιωθέντα ὑπὸ τοῦ πλάθου συγγραφείας, μολαταῦτα εὐκόλως ἀναγνωρίζεται ἡ καταγωγὴ αὐτῶν. τοιαῦτα δὲ εἰσὶ τὰ Βουρικ, Σίνουρι καὶ Τροϋθαρ ἐκ τῶν σκανδιναυικῶν πρωτοτύπων Βουρικ, Σόνε καὶ Ἰούσιν, Ὅσκολδ καὶ Λιρ. ἐκ τῶν Ὅσουλδ καὶ Λύρι, Ἰγγορ, Ὀλεγ, Ὀλγα, ἐκ τῶν Ἰγγάβ, Ὀλλγ, Ὀλλγα. Οἱ ἴδιοι οἱ ἀποτελούντες τὴν εἰς Κωνσταντινούπολιν ἀποσταλέσαν προσέλιον ὑπὸ Ὀλέγου ἐν ἔτει 907 καὶ 911, ἦσαν ὅλοι Νορμαννοὶ τὸ γένος, ὡς ἀποδεικνύσται ἐκ τῶν ἐξῆς αὐτῶν ὀνομάτων Κάρλ, Φράλαφ, Φερνύνδ, Ἰνλφ, Στένιν, Ἰγγαλδ, Γούτι, Βούλδ, Κάρ, Φρεϊλέρ, Ρούρ, Βούδης, Λείδολφ, Νέστωρ. Οὕτως ἡ κατὰ τὸ 914 ἔτος ἀποσταλέσα εἰς Κωνσταντινούπολιν προσέλιον ὑπὸ Ἰγβρου ἐπύχετο ἐκ 511 ὡς ἑξήματα ἀτόμων τούτων μίλις τρεῖς κατὰ τὸν Καραμάνιον φέρουσι σλαβικὰ ὀνόματα, οἱ δὲ λοιποὶ πάντες σκανδιναυικῆς καταγωγῆς, ὅποια εἰσὶ τὰ Βίαρ, Πίγφαρ, Βόλιε, Ἰλφ, Γόρ, Κόλσαεγγ, Ἀλλθάρδ, Φρόδε, Μορστίν, Γουθίον, Ἀσθάρνδ, κ. τ. λ.

Πρὸς τούτοις αἱ ὀνομασίαι αἱ ἐκ τῶν Βαζαντινῶν συγγράμτων ἀποδηθήμεναι εἰς τὰ ἱστορικά πλάθια, οἷον *σμεδία*, *καμίβιον*, *ἀσπὸς*, ἀπαντῶνται ὁμοίως εἰς τὴν ἀρχαίαν ἱστορίαν τῆς Σλαβίας ὑπὸ συνέθρον μετὰ τὴν ἐξῆς πρὸς τὴν σκανδιναυικὴν τροσποποίησιν, δηλαδή *μεσθ*, *κάριμ*, *ἀσπρ*. Ὁ ἀποστόλων Κωνσταντίνος ὁ Πορφυρογέννητος εἰς τὸ ἐν ἔτει 949 συνταχθέν ὑπ' αὐτοῦ συγγράμμα, ποιεῖται μνηστὶν τῶν σημαντικωτέρων τῶν Ἰταλικῶν κατὰ τὸν ὄσον ὡς ἀναφέρει κατ' ἰσοῦσα *ρωμαῖοὶ καὶ ἠλιθιοὶ*· τὰ δὲ ἰτακὰ ταῦτα ὀνόματα εἰσὶν ἕκαστα, ὡς ὅπως ἡδὴ παρετήρησεν διάφοροι συγγραφεῖς, νορμαννικῆς καταγωγῆς, οἷον Βουσοπή (δηλονότι μὴ κομίζουσι) (Ὀύλθουρ) (τὸ βάρβαρον τῆς γῆτος), Τελανθρὶ (ἢ ἀντηγῶν), Λειφάρ (ἢ ἐταμιώθησας), Βαστοφῶρος (τὸ κυμαίνωμενον βάρβαρον), Λέοντι (ὁ γελῶν), Στρούθου (τὸ μικρὸν βάρβαρον). Ὁ δὲ Αὐτοκράτωρ, ἐπίσκοπος Κρομόνης, ὁ καταστρέψας τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐν ἔτει 1166 καὶ 1188 λέγει ἴσως, ὅτι τὸ ὑπὸ τῶν Ἰταλικῶν καλούμενον ὄνομα τῶν ἰστανδῶν, εἶναι αὐτῷ ἐκείνῳ ὃ οἱ Ἰταλικοὶ καλοῦσι τῶν Νορμαννῶν. Τὸ ὄνομα ταῦτα συγκεκριμένον ἐκ Σουηδῶν, Νορβηγῶν, Λανῶν, καὶ ἐν μέρει ἐξ Ἀγγλων, μετέστη διεσκόλασεν διὰ τῆς Ἡσπρίας μέχρι Μιλανῆσιν, ὅπου ὑπὸ τὴν ὀνομασίαν Βαρβάρων ἀναπαύεται εἰς τὸ τῶν κατὰ τὸν Αὐτοκράτορα τῶν Ἰταλικῶν Αὐτοκρατορίας.

Ἡ διήγησις αὐτῆ τοῦ Νέστορος ἐπιβεβαιῶνται

ἔτι μᾶλλον ἐκ τῆς μαρτυρίας διαφόρων σκανδιναυικῶν μνημείων ἀνακαλυφθέντων ἐν Σουηδίᾳ, ἀν ἡμῖς παραδεχθῶμεν, ὡς εἶναι ἐνδεχόμενον, ὅτι ὁ ἐν τοῖς μνημείοις ταῦτοις ἀναφερόμενος Ἰγβάρ εἶναι αὐτὸς οὗτος ὁ μέγας πρίγκηψ Ἰγβορ. Εἰρήχοντα τοιούτων σκανδιναυικῶν μνημείων ἐγένοντο ἢ καὶ εἰκονογραφίαι, ὅπως χρησιμεύουσιν εἰς τὴν περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἐρευνᾶν. Λάθεκα δὲ ἐκ τῶν ἐπ' αὐτῶν ἐπιγραφῶν μνημονεύουσι τοῦ Ἰγβάρου καὶ ἐμαρτύρησαν, ὡς ἐξάγεται, εἰς μνήμην τῶν ἀνδρῶν τῶν συνόδουσαν αὐτὴν εἰς τὰς ἐκδρομὰς του. Τινὲς τῶν ἀνδρῶν ταῦτων ὑπῆρξαν ὡς φαίνεται καὶ διευθύνται πλοίων.

Εἰς τὸ περὶ σχέσεως τῶν Νορμαννῶν μετὰ τῆς Ἀνατολῆς διεξοδικὸν σύγγραμμα, εἰς οὗ τὴν σύνταξιν συνέδραμον διάφοροι τῶν Ἰσλανδῶν, Νορβηγῶν, Σουηδῶν καὶ Λανῶν λογίων, ἐμπεριέχοντες περιλήψεις διαφόρων ἀρχαίων ἐπὶ τοῦ προκειμένου συγγράμματος, δηλονότι περιλήψεις τῶν μνηστορικῶν σκανδιναυικῶν χρονικῶν (Kaldas καὶ sagas) καὶ ἰδίως τοῦ ἀποσπάσματος τοῦ καλούμενον Σογκρότου, καὶ διαπραγματευόμενον περὶ τῶν ἀρχαίων βασιλέων τῆς Δανίας καὶ Σουηδίας· ἐπὶ δὲ τῆς ἱστορίας τοῦ Ἰγβάρου. Ἀκολούθως περιλήψεις ἐκ τῶν ἀρχαίων ἱστορικῶν χειρογράφων, δι' ὧν μαρτυρεῖται ἡ τῶν ἀρκτῶν γῶν σχέσις μετὰ τῆς Ἡσπρίας καλούμενης τότε Γαρδάρικης. Ἐκ τούτων ἐξάγεται ὅτι οἱ Νορμαννοὶ ἐπεχείρησαν συνεχεῖς ποντοπλῆξις εἰς τὴν Λευκὴν θάλασσαν, ἢ ὡς ἐλεγον Ἰανδίκην ἐν Βισμαλάνδι, καὶ διὰ τῆς βαλτικῆς ἐν Αὐστρβέγῳ. Οὕτως ὁ Ὀλὰφ, υἱὸς Τρούλφου περιφήμου τῆς Νορβηγίας βασιλέως, διέμεινε κατ' ὅλην τὴν νεωρὰν αὐτοῦ ἡλιάν ἐν Ἡσπρίᾳ καὶ Βυθύνδος ἐκ τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας τοῦ αὐτοῦ κράτους, μετέστη ἐν Ἡσπρίᾳ κατὰ τὸ 1015 ἔτος, ὅπου ἀνεμίγη εἰς τὰς ἐριθὰς τῶν ἐκεί ἡγεμόνων Ἰαροσλαῦου, Βυρικλαῦου καὶ Βαστοκλαῦου, καὶ οὗ τὰ καθηρόματα πληροῦσιν ὁλοκλήρον βίβλον. Ὁ δὲ Ὀλὰφ ὁ ὅστος εἶχε πολλὰς σχέσεις μετὰ τοῦ μεγάλου ἡγεμόνος τῆς Ἡσπρίας καὶ τῆς αὐτῆς αὐτοῦ. Καὶ Μάγνης τοῦ πάλαι ἀγαθῆς, ἢ καὶ ἀκολούθως ἀναθῆς εἰς τὸν βασιλικὸν θρόνον τῆς Νορβηγίας καὶ Δανίας, ἐχρημάτισεν ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἐν τῇ αὐτῇ τοῦ Νεογροδῶν. Ἀράλδος ἢ ἀστὴρ, μετὰ τοῦ Βουγγιάδου υἱοῦ Βρύσου, ὁ καὶ μετὰ ταῦτα ἀρχηγὸς τῶν Ἰακώδων νήτων, ἐχρημάτισεν ἑκατὸν καὶ ὀκτὼ διευθύντης τῶν στρατευμάτων τοῦ μεγάλου τῆς Ἡσπρίας ἡγεμόνος, καὶ εἶτα διοικητῆς τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει Βαρβάρων. Ἡ σκανδιναυικὴ τῶν φαιρέγγων ἱστορία (saga) ἀναφέρει ὅτι Βάφνος τις ἐπωνομάσθη Ὀλμγαδσφόρος ἐνεκα τῶν πολλῶν αὐτοῦ ὀδοποριῶν εἰς Νεογροδόν, καὶ πρὸς ταῦτοις ποιεῖται μνηστὶν διαφόρων ἀποστολῶν εἰς Ἡσπρίαν Σιγγνύδου τοῦ ἐκ τῶν νήτων φαιρέων. Αἱ σκανδιναυικαὶ τῶν Ἰσλανδῶν ἱστορία γέμουσι παραμοιῶν πληροφοριῶν ἢ τοῦ Ἐγγίλου ἱστορία ἀναφέρει διεξοδικῶς τὰς μετὰ τοῦ Θορόλφου ἐκδρομὰς αὐτοῦ ἐν Κορλανδίᾳ. Ἡ δὲ τοῦ Νιάλου ἱστορία διηγεῖται τὰς ἐκτρα-

τείας Ἰυνάρου καὶ Κολσκέγγου εἰς Βεβόλην καὶ Βύσουλαν. Οὕτω Βιόρνας ὁ τοῦ Ἀργείρου, διεκρίθη ἐν ἔτει 1009 διὰ τινος ἡρωικοῦ κατορθώματος διατελών ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ Πλαδμίρου τοῦ μεγάλου. Καὶ Θορμύδος Κελθονασκάλδος, διάσημος ποιητῆς τε καὶ ἥρωος τῆς Ἰσλανδίας, μετὰ πολυετῆ ἐν Προελανδίᾳ διαμονὴν μετέστη εἰς Νορβηγίαν σὺν τῷ ἐξ Ἀμερικῆς Σκύφῃ, μετ' οὗ συνώδυσσαν ἐν ἔτει 1029 Ὀλὰφ τὸν ὀσιον εἰς Γαρδάρικην (Ἡσπρίαν).

Τὰ ἀρχαῖα περὶ γεωγραφίας χειρογράφα τῆς Ἰσλανδίας ἀναφέρουσι περὶ γενικοῦ τινος γεωγραφικοῦ χάρτου συντεταγμένου κατὰ τὴν 12 ἑκατονταετηρίδα, καὶ περὶ τριῶν ἐπιπελοσοφαιῶν τῆς 13 καὶ 14 ἑκατονταετηρίδος. Εἶναι δὲ ἀξιοπεριεργον ὅτι εἰς τοὺς χάρτας τούτους παρατηρεῖται ἡ αὐτὴ τάξις ἧτις ἀπαντᾶται καὶ εἰς τοὺς κατὰ τὴν μεσαιῶνα συνταχθέντας χάρτας κατὰ τῶν Ἀράβων χαρτογράφων, δηλαδή αἱ μεσημβριναὶ γῆραι κατέχουσι τὸ ἄνω μέρος τοῦ χάρτου. Ἔχουσι πρὸς δεξιὰς διαφόρους γεωγραφικὰς σημειώσεις Νικολάου τοῦ ἱερέως ἐξ Ἰσλανδίας, καὶ ἰδίως τὴν αὐτοῦ περιήγησιν εἰς Ἰεροσόλυμα κατὰ τὸ ἔτος 1151—53, ἧκου σὺν τοῖς ἄλλοις ἀπαντῶμεν ἀραβικὴν τινὰ ὀνομασίαν εἰς μνηστὶν τῶν τῆς ἐποχῆς ταύτης Ἰεροσολιμίων περιηγητῶν ἀναφερομένην. Ἐν τῷ αὐτῷ βιβλίῳ ὑπάρχει καὶ ἰχνογραφία τις τῶν Ἰεροσολιμίων.

Γ. Δε Κιυάλλας.

ΠΑΝΟΥΤΣΟΣ ΝΟΤΑΡΑΣ.

Καταχωρίζοντες ἐνταῦθα τὴν εἰκόνα τοῦ ἀξιόμου Πανούτσου Νοταρά, ἀντιγραφείσαν ἐξ εἰκόνης σχεδογραφηθείσης τὸ 1822 ἔτος, ἐπισυνάπτωμεν ἀντι βιογραφίας τὸν λόγον τὸν ὅποιον ἐξεφώνησεν ὁ Γερουσιαστῆς καὶ σήμερον ἐν Λογείῳ πρέσβυς τῆς Ἑλλάδος Κ. Σ. Τρικούπης, ἐν τῇ μητροπόλει Ἀθηνῶν τῇ 20 Νοεμβρίου τοῦ 1849 ἔτους, τελουμένην δημοσίῳ μνημοσύνῳ τοῦ ἐναρέτου ἐκείνου ἀνδρός, ἀποθιώσαντος τῇ 18 Ἰαννουαρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους.

Ἐτέλων κατ' ἔτος οἱ Ἠλιταῖοι λαμπρὰ μνημόσυνα τῶν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῆς Ἑλλάδος ἐν Ἠλιταῖς ἐπὶ Μαρδονίου ἀποθανόντων. Ἀρχομένης τῆς ἡμέρας, ἤρχισε καὶ ἡτελετῆ ἐπὶ παρεῖστο σαλπικατῆς σαλπικῶν τὸ πολεμικὸν ἠεροσύνημα ἡκολούθου ἄμαζι φέρουσαι μυσθίας καὶ στεφάνους ἐσύρετο κατὰ τὴν αὐτῶν μέλας ταῦρος εἰς Ἡσπρίαν· ἐπειδὴ οἱ μνημονεύομενοι κατὰ τὴν τελευταίαν ἐκείνην ἀπέθανον ὑπὲρ ἐλευθερίας, δὲν ἐσυγγαρεῖτο μετὰ τοῦ Θορόλφου ἐκδρομὰς αὐτοῦ ἐν Κορλανδίᾳ. Ἡ δὲ τοῦ Νιάλου ἱστορία διηγεῖται τὰς ἐκτρα-

γάλα, άλλα έλαιον και μύρα: τελευταίος πάντων ήρθετο ο άρχων των Πλαταιέων.

Αν έσυγχωρείτο ο άρχων ούτος ούδ' όπλον καθ' όλον το διάστημα της άρχοντείας του να έγγίξη, ούδ' έσείηται άλλου χρώματος είμή λευκού να φορή' μόνον την ήμέραν εκείνην έφορει πορφυρούν χιτώνα, και λαμβάνων από του δημαρχείου άδειαν σαμνίαν, έπορεύετο ζιφυφόρος διά μέσου της πόλεως εις τους τάφους: εκεί λαμβάνων από τινος παρακειμένης πηγής φυλή, άνωθεν του ιερού τούτου άμβωνος, έπλυνε τας έπιτυμβίους σήλας, τας έμύρωνεν,

και αποβδωιακόσι' προτρέψω δε αυ- τοις τον πανελληνιον, τον εγκάρδιον, τον πάνδημον ασπασμιν άνωθεν του ιερού τούτου άμβωνος, σήμερον, διότι σήμερον τελεί ευγνωμονούσα και ευήθητα άλλου χρώματος είμή λευκού να φορή' μόνον την ήμέραν εκείνην έφορει πορφυρούν χιτώνα, και απλώς αγωνιστού, άλλ' εικονίζοντας εν αυτώ όλων λαμβάνων από του δημαρχείου άδειαν σαμνίαν, έπορεύετο ζιφυφόρος διά μέσου της πόλεως εις τους τάφους: εκεί λαμβάνων από τινος παρακειμένης πηγής φυλή, άνωθεν του ιερού τούτου άμβωνος, έπλυνε τας έπιτυμβίους σήλας, τας έμύρωνεν, τής ελευθερίας της νέας Ελλάδος βεβδωιακόσις και

α' Ασπάζεται δε' έμω σήμερον ήλη ή Ελληνική α' Ασπάζεται δε' έμω σήμερον ήλη ή Ελληνική α' Ασπάζεται δε' έμω σήμερον ήλη ή Ελληνική

Πατρις Νουβέρου

εφα'εν επί της πυράς των εις θυσίαν σφρόμενον ταύρων, και προσευχθείς έπρασάλει εις δαίπνον τός φυγάς των υπέρ ελευθερίας αποθανόντων ενδόξων έκεινων άνδρών, επί τέλους έγάμισε ποτήριον οίνου και σπένδων έλεγε:

« Προσπίτω τοις άνδράσι τοις υπέρ της ελευθερίας της Ελλάδος αποθανούσι. »

Τοιαύτην πρόποσιν, πρόποσιν έθνικού και φιλαδελφικού ασπασμού, έρχομαι και εγω να προσφέρω σήμερον, εν όνόματι όλων των άπανταχού της γής Ελλήνων, τοις υπέρ τής ελευθερίας της νέας Ελλά-

αποβδωιακόσις. » Αύτω μεγάλη χρονικήριστικά παρουσιάζει ο προ- κείμενος εις μνημόσυνον άνθρ η άγγελιδιωτον βιον ιδιωτικόν, άγγελιδιωτον βιον πολιτικόν. »

Λαμπρά και άρχαία καταγωγή έχομαι τον άνθρ τοστων, τιμαί και πλούτη έρρεση περι αυτών, πολι- τική ισχύς την ανεβίβαζεν επί Τουρκοκρατίας εις ύψηλήν περιωπήν, άλλά διήλθε δε' ήλων τούτων των έπιγειών αναβίω, ως πάντη άλλότριος αυτών, η ουκ έπήλπιεν επί τώ κλήρος του πλούτου αυτου, ουδ' έδυναμώθη επί τή ματαιότητι αυτου. » Πρώτος έτι

φύσως και ταπεινός τή καρδιά, και προθέμενος έν νεκράς του ήλικίας να κατασκηνώση έν οικω Κυρίου, έθεώρει πάντα ταύτα μανίας κατά τον προφήτην ψευδείς, και μόνον την ήδον του Κυρίου έλεος και αλήθειαν. Έν συναγωγή ποιηρών είνργάζετο δικαιοσύνη, και έν ήδω άμλοταλών έπορεύετο άνωμος: έν τώ κόσμω έζη, άλλ' έζη ως υπερκόσμιος, έξασκων ειρηνικώς έν μέσω πολιτικών θορύβων, ως αναχωρη- τής και ερημίτης, τας χριστιανικάς έκεινας άρετάς, αι όποιαι κατέταξαν έν τώ χαρῶ των άγιων δυο συγγενείς του.

Τοιαύτη εδειχθη ή ιδιωτική και ή πολιτική του άνδρός τούτου διαγωγή επί Τουρκοκρατίας. ή διαγω- γή του αυτη δεν έφεύστη μέχρι τέλους της ζωής του.

Παραγείσης της ιεράς επαναστάσεως, ανεκαινίσθη ή όδοσηκονταετής ήλιος του ανεκαινίσθη έν μέσω δεινών άγώνων και κιν'ύθων, θερμιών έπιθυμιών και μεγάλων έλπίδων και φόβων διπλοῖς ή χιμαρική του μεγάλου τούτου τής πατρίδος δράματος, θεση- κευτικής και πολιτικός διπλοῖς και ή ζήλος ή κατα- φέζας τον φιλόχριστον και φιλόπατριν τούτον άνθρ: πολλαι πράξεις τον έλάρπυρον πληροῦντα πάντοτε τας πρώτας πολιτικές θέσεις τής πατρίδος: άλλά μίση και μόνην έρχομαι τα διασαλπίζω, πράξιν άγη- ράτου δοξης, και μόνην ικανήν να παραπέμψη εις μνημόσυνον αιώνιον τώ όνομα του πράξαντος αυτην.

Αίολις έπαυσεν ο πρώτος έμφύλιος πόλεμος επί του ιεροῦ άγώνος, έπήλθεν ο δεύτερος, πολύ δεινότερος του πρώτου. οι φίλοι του άνδρός τούτου, οι θενοί συγγενείς του, οι πολιτικοί όμόφρονές του, ή ίδιας άρεσίας του τον όποιον έθεώρει και ήγάπα ως υιόν του, περιεπλήγησαν και ήσαν όπλα κατά τής κυβερ- νήσεως. Προεδρεύων τότε ή μνημονεύομενος άνθρ της Βουλής, ήγωνίσθη παντι σθένει να ένωση τα δι- εστώτα, και να προλάβη τα δεινά τα όποια έπαιθεν ή πατρίς, άλλά μη εισακουσθείς, και ευρεθείς έν μέσω φιλίας, συγγενείας και πολιτικής όμοφροσύνης άφ' ενός, και νόμου πολιτικού καθήκοντος άφ' έτέ- ρου, δεν έδίστασε ποίαν ήδον να βαδίση: άπεχωρίσθη και φίλων, και συγγενών, και όμοφρόνων, άπεχωρίσθη και αυτου του φιλάτου υιου του, και έμεινε πι- στός εις τον νόμον. Τί λέγω πιστός εις τον νόμον, έμεινε ακριβής φύλαξ του νόμου, και θερμῶς υπέρ- μαχος αυτου: έπεθύμει τας μεταρρυθμίσεις τας ό- ποιαις έπεθύμων και οι άραντες: όπλα σχετικοί του: άλλά τας έπεθύμει όπως όφείλει πάντοτε να τας έπι- θυμῶσσι: δεν προτάττει του όγιους λογικού και κοινου συμφέροντος τώ κάλος του ή την ιδιοτελείαν του: τας έπεθύμει ειρηνικώς δια της ισχύος του ήρθου λόγου, δια του βήματος, δι' αναφορών των έπαρχιών, δια της δημοσιογραφίας και της τρανώσεως της αλήθειας εις φωτισμόν της άρχής και της κοινής γνώμης: δυστύχημα δε, και δυστύχημα μέγα του θένους του έλεόρει πάσαν μεταρρύθμισιν, αν και κατά τώ φαινόμενον επί τώ κρείττον, προαγομένην δια τα- ραχών και δι' όπλων.

Τοιαύτην πολιτικήν ήσπάσθη, τοιαύτης πολιτική: παράδειγμα κατέλειπε επί τής γής, παράδειγμα τῶ

όποιον ή πατρίς μας παραγγέλλει να φέρωμεν ε- νεξάλειπτον εις την μνήμην μας, και να έχωμεν πρό όφθαλμών ως λύχνον τοις ποσίν ήμων και φῶς ταις τρήβοις ήμων, άπωθόντες πάντοτε ως βδελυράν, ως έπίβουλον, ως ιδιοτελή και ως όλεθρίαν, πάσαν ει- σήγησιν τεινούσαν εις ταράχην του κράτους, υπό όποιονδήποτε προσωπίον και αν καλύπτεται, περικυκλώντες έν άγαλλιάσει φυγής και πατρική ά- γάπη των επ' αγαθῶ και επί ένώσει όλης της Ελ- ληνικής φυλής ανεγερόντα έν μέσω των όλίγων ήμων βασιλικών θρόνων, και θεωρούντες αυτών, καθ' οδς μά- λιστα καιρούς κλονίζεται πολιτικώς τώ πάν, και τῶ μέλλον ήμων εγκυμονείται, ως άσφαλῆ άγκυραν τής πολιτικής ήμων ανεξαρτητικής, ως άσπίδα των έλευ- θεριών μας, ως θεμέλιον λίθον του Ελληνικού μεγα- λείου, και ως άνόρθωμα όλης της Ελληνικής φυλής.

Εις τοιοῦτον τον έθεώρητε και ζῶν και αποθνήσκων ή άγγελιδιωτος Νοταράς, και καθ' ήν ώρα ήνοιγετο ένάπειόν του ή πύλη της αιωνιότητος, έξέτενε τας γηραιάς του και καθαρές χειρας, και ανεβίβη εις τον ουρανόν, ειπεν ευχόμενος έν φωνή συνετρυμμένη:

« Κύριε, σῶσον τον βασιλέα: έξαπόστειλον αυτώ βοήθειαν: εξ' άγιου κατοικητηρίου σου, εύφρανον αυ- τον έν τή δυνάμει σου, εύλόγησον αυτον και δός αυ- τῶ ιδεῖν εις δάσον και εσημεριαν όλου του Ελληνικού και πιστου λαου σου: εγῶ έπιθυμία έπεθύμησα ιδεῖν, άλλ' ουκ ήζιώθην ιδεῖν. »

Αυτά ειπεν, εδύκωσε, και σταυρώσας έν θερμῶ τῶ πίστει τας χειρας επί του στήθους του, παρεδωκε τῶ πνεύμα του εις χειρας του πλάστου του!

Τοιοῦτους πατέρας της εθνικής ήμων ελευθερίας και δοξης προήγαγον ή μεγαλοουργός της Ελλάδος άγιος. Αποχωρίζόμενοι του κόσμου τούτου οι άνδρες ούτοι, την πατρίδα έργον και έν τῶ διανοία των, και έν τῶ καρδιά των, και έν τῶ στόματι των: μένον και αποθνήσκοντες έν τῶ πατρίδι, καθῶς και ή πα- τρίς μένει έν αυτοῖς: μένον έν τῶ πατρίδι, διότι ή άγάπη της πατρίδος είναι τελεία έν αυτοῖς, μένει ή πατρίς έν αυτοῖς: διότι έφάνησαν επί της αναγεννή- σεως της σκευῆ της έλλογῆς αυτης.

Τελουμένων σήμερον δημοσίων μνημοσύνων ενός των τοιοῦτων άνδρών, και κληθείς εγῶ υπό της φωνῆς της πατρίδος εις τῶ βήμα τούτο, τῶ βήμα της αλήθειας και της χάριτος, να υμνήσω κατ' αξίαν την μνήμην αυτου, άνψῶ τον λόγον μου υπεράνω των μικρών δυνάμεών μου, υπεράνω της γῆς, υπε- ράνω της ανθρωπίνης εγγλωττίας, και φερόμενος υπό του πνεύματος, λέγω υπέρ αυτου, υπέρ των ενδό- ξων συναγωνιστών του, και υπέρ πάντων των επερχομένων ελευθεριών της ελπίτι δουλης και ξενο- κρατουμένης Ελληνικής γῆς, οτι ο ουρανόδαμων Ιωάννης ειπεν υπέρ των τέκνων του Θεου:

« Ουκ εξ' αιμάτων εγεννήθησαν οι άνδρες ούτοι, ουδέ εκ θελήματος σαρκῶς, ουδέ εκ θελήματος αν- θρώδ, άλλ' εκ Θεου εγεννήθησαν. . . περι- κλάδονται έν λιμνῶσι λευκοῖς, και ου μη εξαλει- ηφῆ τῶ όνομα αυτων εκ βιβλιου ζωῆς. »

Τοιαύτην πολιτικήν ήσπάσθη, τοιαύτης πολιτική: παράδειγμα κατέλειπε επί τής γής, παράδειγμα τῶ

Η 24 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ.

(Εκ τού Γευλικού).

—o—

ἢ ἀνημονεύτων χρόνων ἐπεκράτησεν ἔθος εἰς Τερρῆτην νὰ ἐνεργῆται τὴν εἰκοστὴν τετάρτην Αὐγούστου ἢ μετοικίσις θύων τῶν μὲ ἐνοικίον κατοικούντων εἰς τινὰ οἰκίαν, τὸ ὅποιον ἀκόμη καὶ σήμερον γίνεται. Ἐπειδὴ δὲ τὰ συμβαινόντα κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην εἶναι περίεργα, μεταφέρονται ἐνταῦθα χάριν τῶν ἀναγνοστών. Ἡ 24 Αὐγούστου εἶναι τῶντι ἡμέρα φθοροποιᾶ, καὶ καταστρεπτικῆ, ἀξιωμακρῶντος καὶ ἀξιοθέτου διὰ τὴν πόλιν ταύτην. Πόσας σκέψεις, πόσας προφητείας, πόσας ἐλπιδας ἀπατηλάς, πόσας συγχύσεις δὲν περιέχει ἐν ἐαυτῇ ἡ ἡμέρα αὕτη, ἥτις ἀπὸ πολλοὺς περιμένεται καὶ πολλοὺς ἐφοβῆσαι. Σκέψεις μὲν δι' ἐκεῖνους οἷτινες ὀρεῖσονται νὰ πληρώσωσι τὸ ἐνείκηον δὲν ἔχουσιν εἰσέτι ἑοσίμην τὴν ποσότητα, καθὼς καὶ δι' ἐκεῖνους οἷτινες μὴ δυνάμενοι νὰ εὗρωσι νέαν οἰκίαν ὀφείλουσι νὰ ἐξέλθωσι τῆς παλαιᾶς, μὴ γινώσκοντες ὑπὸ ποίαν στέγην θέλουσι διανυκτερεύσει προφητείας δὲ, δι' ἐκεῖνους τοὺς προφήτας οἷτινες πρὸ μηνῶν δόντες ἀρράθωνα διὰ δωδεκάδα οἰκίων, καὶ ὠφελοῦμενοι ἤδη ἀπὸ τὴν ἐσχάτην ἀνάγκην ἄλλων, κερμαζοῦσιν αὐτὰς κατ' ἐπιείκειαν μὲ ὑπερόγκους τιμὰς εἰς τοὺς ἔχοντας μεγίστην ἀνάγκην δυστυχεῖς, ἀνυπομένως ἀνεμένοντας τὸν ἐκπεσμόν τῶν ἐνοικίων. Ἐλπίδας ἀπατηλάς, διότι μεταβαλλόντες βεβαίως οἰκίαν, μένουσι κατὰ τὸ μῆλλον καὶ ἤττον ἠπατημένοι, σπανίως ἐπιτυγχάνοντες οὐδὲς τὴν πρότην ὄψιν. Ἀπάται! καὶ, καὶ ταύτας ἀναφερομένους εἰς αὐτοὺς ἐκεῖνους τοὺς ἐνοικιαστὰς, οἷτινες τὰς παρελθούσας ἤδη ἑβδομάδας μεταγκόντες εἰς τὴν οἰκίαν, ἐν καιρῷ νυκτός, τὰ ἐπιπλα καὶ σκευὴ αὐτῶν, καὶ μὴ φοβούμενοι πλέον τὴν κατὰσχεσιν (ἥτις ἠπειλεῖ αὐτοὺς μὴ πληρώσαντες τὸ ἐνοικίον) καγγύζοντες καταναλωοῦσι τῶν ἐνοικοδομοποσίων. Ἀπάται αἰσχροῦ μὲν αὕτη, ἀλλ' ἕμῃς συμβαίνει· διότι πολλοὶ λαβόντες ἀφορμὴν καὶ συνειθισμένοι ὄντες νὰ περιτρέξωσι τὰς ὁδοὺς τῆς πόλεως ἐν καιρῷ προχωρημένην ἤδη νυκτός παρετήρησαν τὸ φαινόμενον ταῦτο. Τέλος πάντων ἡ σημαντικὴ αὕτη ἡμέρα πλησιάζει... δύναται δὲ τις νὰ ἀριθμῆσῃ τὴν κατ' ἑτοῦς εἰκοστὴν τετάρτην Αὐγούστου, οὐχὶ μετὰ τῶν ἐπισημοτέρων, ἀλλ' ὅπως ἄποτε μετὰ τῶν ἀξίων σημειώσεως συμβεβηκότων τῆς πόλεως ταύτης καὶ δύναται ἐπίσης νὰ στοιχηματίζῃ τὸ πολυτιμότερον αὐτοῦ πᾶργμα πρὸς ἐν ὑπόδημα, ὅτι μετὰ τῶν ἀναγνοστών, οἷτινες τὴν στιγμήν ταύτην ἀναγινώσκουσι τὴν παρῶσαν περιγραφὴν, εὐρίσκονται τοῦλάχιστον ἐνενηκόντα ἀπασχολούμενοι διὰ τὴν σημαντικότητά της ἡμέρας ταύτης. Καὶ δὲν πρέπει νὰ εἶπω τι περὶ ταύτης τῆς συγχύσεως, ἥτις ἐπικρατεῖ κατὰ ταύτην

τὴν ἡμέραν, ὑπάρχει ἀδιόλητος συγκίνησις εἰς τὰς ὁδοὺς, μεγάλη περιστροφή, συχνὴ συνάντησις μικρῶν τε καὶ μεγάλων φορητῶν ἀμαζῶν φερουσῶν ἐπιπλα· πλήθος ἀγροκόρων, ὑψηλῶν καὶ ὑψηραυτῶν φέροντες κῆρύττι καὶ κνήστρα πλῆθην σκευῶν τῆς οἰκίας, ἐργαλείων καὶ ἀγροκόρων εἰδῶν, βλέπεισιν κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην κοσμώματα καὶ καθαρῶτα ἐπιπλα ἀναμεμιγμένα μετὰ τὸν κοινωτέρων καὶ εὐταπειτέρων. Πρὸ μὲν ἀνακλιτῆρα ὀδομακίαν, καὶ ἀκατοπτρὸν γαλλικὴν ἐπίφυκαρὰς τινος τραπέζης τοῦ μαγαζιῶν τοῦ δὲ κίθου ὕδατος ἐπὶ στεφάνου τοῦ δὲ τὰ ἐραπώματα τοῦ οἰκοκασπύρου πλῆθην τῶν βυρσῶν στραυμάτων τῶν οἰκοκασπύρου ἀλλὰ δὲ τὰ ὑποδήματα τοῦ ὑψηλῶν ἐπὶ τοῦ καλλισπιτήριου τῆς οἰκίας ἔδω δέσμη βερυκομῶν γερτῶν πλῆθην ἰνδικῶ κομοπολῶν ἐπεὶ μέγα κῆρύττιον ὑπερόγκων, καὶ ἐπ' αὐτοῦ γογγύων κῆρύττιον πρὸς καλλισπιτήριον τῶν κυριῶν, περιέχον ἐπέριστα ἱσῶν τῶν δικασίων ἐρωτικῶν γραμματικῶν κρηθῶν πλῆθην τῶν λαβῆτων, βιβλιοθῆκην πλῆθην ἁλλοῦν ἀγροκόρων, καὶ κνήστρα τινὰ τούτων πλῆθην βιβλίων Ἀφροδίτης τῶν Μεδίκων πλῆθην τοῦ ὑψηλῶν τοῦ Πλάτωνος, καὶ τῶν προσημῶν τῶν περιγραμμάτων ζωγραφῶν καὶ μουσικῶν ἐντὸς ὀρειθῶν, καὶ ὑψηλῶν κρηθῶν καὶ αὐτοῦν μετὰ ὀδομακίαν, καὶ ἄλλων ἀναγκασίων πρὸς βαπτιστικὴν ἐργασίαν τῶν κυριῶν, καὶ πλῆθος ἄλλων τοιούτων παραδόχων περιγραμμάτων φθῶν μίθησιν κερμῶν. Ἐῖθι, τὰ ὅποια οὐδέποτε δύνασται νὰ ἐνοηθῶσιν, ἐνοῦνται κατὰ ταύτην τὴν ἡμέραν. Καθὼς δὲ συμβαίνει ἐπὶ τῶν ἐπιπλῶν καὶ διαφόρων ἄλλων εἰδῶν, οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν ἀρροκόρων λαμπρῶνται παλαιὰ σχέσις, καὶ γίνονται ὅσοι ἄγροκοὶ συναδελφάζονται, καὶ οὕτω ἐπιστήθιοι ἀπομαρτίζονται τὰ τέταρτον πάτωμα τῆς οἰκίας χερσὶ τὸ πρῶτον, καὶ τὸ δεύτερον τὸ τρίτον ἀναψάνται γέλωτες, ἔριδες, κλαυθμοὶ, ὄδυμοι, στεναγμοὶ, συντριβίαι καὶ βλασφημίαι ὅ μὲν παρεκποιεῖται, ὅ δὲ ἐπιταῖ τῆν νέαν τὴν κατοικίαν κατ'. Καὶ αὕτη ἡ συγχύσις, αὕτη ἡ παραχρῆ, αὕτη ἡ παραδόξος κίνησις ἤρχισε σήμερον, καὶ θέλει ἀετὴν ὑπερμένως μέχρι τῆς μεθούριον δὲν θέλει δὲ κλύσει βεβαίως παρὰ τὴν προσεγὴν ἑβδομάδα ὡς πρὸς τὸ ἐχνοτερικόν, ἤδη, τὰς ὁδοὺς διὰ τὴν νὰ ἀπαυατοσάθῃ ἡ ἐσωτερικὴ τάξις ἀπαυατῶνται οὐχὶ ἡμέρας, ἀλλὰ μῆνας ὀδομακίαι. Ἦταί τὰ δυστυχῶν λαμπρῶν σχέσις ἐπέρχονται εἰς τὸν νόον μας, ὅσας διὰ τελευταίαν φορὰν ἀποχαιρετούμεν τὴν οἰκίαν εἰς τὴν ἀρχαίαν κατοικήσαμεν καιρῶν λέγομεν καὶ ἡμεῖς αὐτοὺς, ἐπὶ εἰς ταύτην τὴν οἰκίαν δὲν ἀπαινοῦμεν μὲν... ἀλλ' ἀρὰ γε ἀπὸ τὴν νεοστὶ ἐνοικιαστέιστον θέλομεν ἐξέλθαι ζωντανοὶ τὴν εἰκοστὴν τετάρτην Αὐγούστου τοῦ ἐλευσομένου ἑτοῦς

Κ. ΦΡΑΝΖΗΣ.

ΑΠΑΡΙΘΜΗΣΙΣ ΤΩΝ ΑΝΕΜΩΝ

Κατὰ τὴν ἀρχαίαν δόξαν.

ὑπὸ Μαρτίου.

—o—

Οἱ ἀρχαῖοι δύο ἀνέμους κυριωτάτους ἠεθίμου κατὰ τὸν Στράβωνα, τὸν βορρᾶν δηλαδὴ καὶ τὸν νότον. Οἱ δὲ τούτων μεταγενεστέροι τέσσαρας ὑπετίθουσι, ὡς περ καὶ τέσσαρα τὰ κυριώτερα μέρη τῆς γῆς, τὸν Ἀπηνιώτην, τὸν Ζέφυρον, τὸν βορρᾶν καὶ τὸν νότον καὶ τὸν μὲν Ἀπηνιώτην ἐν τῇ ἡμερικῇ ἀνατολῇ ἕστατον ὡς ἐξ αὐτῆς ὀρειθῶν, τὸν δὲ Ζέφυρον ἐν τῇ ἡμερικῇ δύσει, τὸν δὲ βορρᾶν ἐν τῇ ἀρκτῷ καὶ τὸν νότον ἐν τῇ μεσημβρίᾳ· μέσον δὲ τούτων αὖτις τέσσαρας παρεντίθεντες, τὸν Καικίαν δηλαδὴ, τὸν Ἱερικίαν, τὸν Ἰβῶν καὶ τὸν Αἴβα, ὅσων τοὺς πάντας ἀπετέλουσι. Καὶ τὸν μὲν Καικίαν ἕστατον ἐν τῇ ἡμερικῇ ἀνατολῇ, τὸν δὲ Ἱερικίαν (ὅς καὶ Ἀργεστῆς καὶ Ἰάπαξ λέγεται) ἐν τῇ ἡμερικῇ δύσει, τὸν δὲ Ἰβῶν ἐν τῇ ἡμερικῇ ἀνατολῇ, ὡς περ καὶ τὸν Αἴβα ἐν τῇ ἡμερικῇ δύσει, (ὅς καὶ Ἀφρικὸς λέγεται)· τινὲς δὲ αὖτις τοῖς ὀκτώ τέσσαρας προστιθέτες, διώδεκα τοὺς πάντας ἀριθμοῦσι τὸν Ἰβῶντον ὅστις καὶ Λευκόνοτος καὶ Φοινικίας καλεῖται, τὸν Αἴβοντον, τὸν Ἀπαρτικίαν καὶ τὸν Μέστην· ἄλλοι δὲ πάλιν τέσσαρας προστιθέτες ἑκαδέκα τοὺς πάντας ποιοῦσιν. Οἱ δὲ τῶν νεωτέρων τριάκοντα καὶ δύο ἀπαριθμοῦσιν, ἔχουσι δὲ οὕτως Ἀπαρτικίας, Ὑποβορέας, βορέας, Μεσοβορέας, βορροπηνιώτης, Ὑποκαϊκίας, Καϊκίας, Μεσοκαϊκίας, Ἀπηνιώτης, Ὑπερβορέας, Ἰβῶν, Μέσσορος, Νοτοπηνιώτης, Ὑποφοινικίας, φοινικίας, Μεσοφοινικίας, νότος, Μεσολιβόντος, λιβόντος Ὑπολιβόντος, Νοτολίψ, Μεσολίψ, λιψ, Ὑπολίψ, Ζέφυρος, Μεσογέφυρος, Ἀργεστῆς ἢ Καυρὸς, Ὑπαργεστῆς, βορρολίψ, Ὑποκαϊκίας, Κίρκιος ἢ Φοινικίας, Μεσοκίρκιος.

Ἐν τῇ ναυτικῇ πινθῆσι οἱ νεότεροι ταυτῶν ἑκαδέκα τάττουσι τῶν ἀρχαίων τοῖς ἔγγεσι ἐπόμενοι, ἐκάστου μόνον τὴν παρανομασίαν μεταλλάττουσιν· τὸν μὲν γὰρ βορρᾶν, τραμουντᾶν ὀνομάζουσι, χαρακτηρίζοντες αὐτὸν τριγώνω ἑτερομήκει ἢ κρινῶ, ἢ ἄλλῳ τινι, τὸν δὲν Ἀπηνιώτην λεβάντη, οὗ τὸ σημεῖον παρ' αὐτοῖς σταυρὸς, τὸν δὲ νότον, ἄστριν καὶ τὸν Ζέφυρον, πονέντε. Μεταξὺ τῆς τραμουντᾶνας καὶ τοῦ λεβάντη, τίθεται ὁ γραικος, μεταξὺ δὲ τοῦ λεβάντη καὶ τοῦ ἄστριν ὁ σιρκωκος, μεταξὺ δὲ τοῦ ἄστριν καὶ τοῦ πονέντε, ὁ γαρμπῆς, καὶ μεταξὺ τοῦ πονέντε καὶ τῆς τραμουντᾶνας ὁ μαίετρος, καὶ οὕτως ἀνακληρόνται οἱ ὀκτὼ ἀνεμοὶ παρεντιθεμένων δὲ τούτοις ἔτι ὀκτὼ, ἑκαδέκα οἱ πάντες συμποσθῶνται μετὰ μὲν τοῦ γραικου καὶ τραμουντᾶνας παρεντιθέται 1, ὁ γραικοτραμουντᾶνας 2, ἔπειτα ὁ γραικολεβάντες 3, ὁ σιρκωλεβάντες, 4, ὁ ἄστροσιρκωκος, 5, ὁ ἄστρογαρμπῆς, 6, ὁ πονέντε γαρμπῆς, 7, ὁ πονέντε μαίετρος καὶ 8, ἡ μαίετροτραμουντᾶνα.

ΔΙΑΦΟΡΑ.

—o—

ΛΕΡΟΠΟΡΙΑ. Ὁ Γεωργίος Ἑλλιδὸς ἐμπειρότατος ἀεροναύτης Ἀμερικανός, ἐπεχείρησε κατὰ τὴν ἐν Βιργινία Πετρούπολιν θαυμασιωτάτην ἀεροπορίαν ἀφ' ἑνὲς εἰς ὕψος 3.000 ποδῶν ἄνω τῆς γῆς, ἀπέβαλε μέρος τοῦ ἔρματος αὐτοῦ, πέντε περίπου λιτρῶν βάρους ἔχον, καὶ τὸ ἀερόστατον ἀνυψωθέν μετ' ἀπεριγράπτου ταχύτητος καὶ διασχίσαν τὰ νέφη ἐγένετο ἀφαντόν. Τότε ὁ τολμηρὸς ἀεροπόρος ἐνέβη μετὰ τῶν ἀπὸ αὐτοῦ εἰς ἕνα μέσω εὐρυχωροτάτης θαλάσσης σφαιρᾶς 300 ποδῶν διάμετρον ἔχούσης. Πρὸς τὸ ἀπέναντι τῶν ἀρκτῶν τοῦ ἡλίου μέρος ἴδε γιγαντωδῶς ἀπεικονιζόμενον τὸ ἀερόστατον. Μεταξὺ δὲ τῆς σφαιρᾶς ταύτης καὶ τοῦ μέρους ὅπου ἕστατο, ἴδε δεύτερον ἀερόστατον κατὰ πάντα ὅμοιον τοῦ ἀλλοῦ, καὶ φέρον τὴν πανμοιότυπον τοῦ ἀεροναύτου. Ἰδὼν οὗτος ἔπραττέ τινα χειρονομίαν ἢ ἄλλο τι κίνημα, ἐπανελάμβανεν ἀκριβῶς αὐτὰ καὶ ἡ εἰκὴν ἐάν ἐπερχοῖται πρὸς τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ μέρος τῆς ἀπερᾶτου σφαιρᾶς ἐντὸς τῆς ὀποίας εὐρίσκαστο, παρακινεῖται αὐτὴν καὶ τὸ ἄλλο ἀερόστατον, καὶ ἀμφότερα συμπαραπέπον ὡς δύο νῆες εἰς τὴν ἑσπέραν.

Ἐν τῷ μεταξύ τούτῳ ὁ Κ. Ἑλλιδὸς ἀπέβαλε καὶ δεύτερον ἐκ τοῦ ἔρματος του καὶ ἀνέβη ὑπερῶν τῶν νεφῶν. Ἄλλὰ τότε ἀντι νὰ ἀνυψωθῆ καὶ τὸ ἄλλο ἀερόστατον, τούτο μὲν κατέβη πρὸς τὴν γῆν, ἀνέβη δὲ τὸ ἔρμα αὐτοῦ. Ὅσοι δὲ ἐξετέθη ἀμέσως εἰς τὰς ἀρκτῶν τοῦ ἡλίου, ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν νεφῶν, ἠσθάνθη καύσινα τῶν μύλλον ἀπροσδόκητον, καθόσον συνήθως, ἦταν φθῶσις εἰς ὕψος 24000 ποδῶν μύλλον βεγῶ.

Ἦτο δὲ ταυτῶν μέγας ὁ καύσιον οὗτος ὅσοι ὁ ἀεροναύτης ἀπεβάσισε νὰ καταβῆ εἰς μέρος θροσεριώτερον. Καὶ ταῦντι, μόλις ἐφθάσεν μετὰ τῶν νεφῶν, καὶ ἡ θερμικότης ἐγένετο μετριοτέρα· ὅσοι δὲ κατέβαινε τῶν νεφῶν εὗρε καὶ πόλιν τὴν πρὸ μικροῦ συντροφῶν του· ἀλλ' ὅσοι ἤρρισε νὰ καταβῆ πρὸς τὴν γῆν, ἐκεῖνος ἀνέβη πρὸς τὴν ἡλίαν, καὶ ἐγένετο ἀφαντός μετ' ὅλης τῆς φανταστικῆς του σκευῆς.

Σημειώτερον δὲ ἐστὶ εἰ καὶ ἑκατοντάκις ἐπέχεισεν ἀεροπορίας ὁ Κ. Ἑλλιδὸς, πρῶτον ἦδη παρατήρησεν τὸ περίεργον τοῦτο φαινόμενον ὅτι ἐάν παρακαλεῖται τὸ πείριον τοῦτο φαινόμενον ὅσοι εὐρίσκονται πρὸς αὐτὸν διὰ τῶν ἐπισημοῦν καὶ δόξουσι πρὸς αὐτὸν διὰ τῶν ἐφημερίδων ἐξηγήσεις ἱκανὰς νὰ δεικνύσων αὐτῶν εἰς τὸ νὰ μελετῆται περιστατικώτερον τὸ φαινόμενον ταῦτο.

ΠΛΟΥΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΡΚΤΙΚΟΝ ΠΟΛΟΝ. Τὸ Ἀγγλικὸν ναυαρχεῖον ἔλαβεν ἐπιστολὰς τοῦ πλοιοπόρου Ἰγγλεσίδη, διευθυντοῦ τοῦ πολεμικοῦ ἀποπέλειου ὁφθαλμοῦ, χρονολογηθείσας τὴν 9 Ἰουλίου ἐν Τεσσαρῶν Νήσοις. Ὁ πλοίαρχος αὐτὸς, ἀφοῦ ἐπισκέψθη διάφορα μέρη, ἠθέλησε νὰ ἐπισκεψθῆ καὶ τὸ ἀπολελειθμένον δάσος περὶ οὗ λέγουσιν οἱ Β-σαιμῶσι ὅτι εἶναι 1,084 πόδας ὑπεράνω τῆς θαλάσσης. Καὶ τῶντι εἶρε μέγαν ἀριθμὸν λειψάνων δένδρων ἀπολελειθμένων, ἐξ ὧν μάλιστα πολλὰ μετεβλήθησαν εἰς ἀνθράκας, ὧν δείγματα ἐστάλησαν καὶ πρὸς τὸ ναυαρχεῖον. Τῶν ἀνθρώπων τούτων ἐγένετο χρῆσις καὶ εἰς τὸ πλοῖον ἦσαν δὲ κάλλιστοι, καὶ θά ἐτιμῶντο δρ. 49 ὁ σόννος.

Ἡ ὁμίλη καὶ οἱ νότιοι ἄνεμοι ἐμπόδισαν τὸν Φαίρικα ἀπὸ τοῦ νὰ μεταβῆ καὶ εἰς τὴν νῆσον τῶν Λίγωδων, ὅπου ὁ πλοίαρχος ἐπέκρινε νὰ προσπαθήσῃ νὰ προμηθευθῆ κόνια καὶ ὀηγὸν ἐκκινῶσα.

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ.

(Συνέχεια. Ἰδὲ φυλλ. 36. ΡΘ')

LXXVIII.

Τρεῖς περδαιούλαι κάθονται εἰς τὴν οἴκῃ, ὅσῃ ῥάχῃ
 Κ' ἔχουν τὰ νύχια κόνικα καὶ τὰ φτερά γραμμένα,
 Μυριολογοῦν καὶ λέγουσι, μυριολογοῦν καὶ λένε·
 Σαλ' μ Μικιάρης κίνησε ἄτον Ἀρμυρὴ νὰ πάῃ·
 Στὴν στρατὶα τοῦ ἐπὶ γαίης ἄτον δρόμο ποῦ πηγαίνει,
 Εὐρίσκει κ' ἕνα γέροντα, στέκει καὶ τὸν εἰπάζει·
 Ποῦ πῆς Ἀλλ' Μπουλούμπασι, καί μινε Ἀλλ' Φαρμάκη
 Αὐτοῦ μπροστά ἐν' ἡ κλεφτουαῖα, ὁ Σάχτης κ' ὁ Γ'ολιάσης·
 Ἐγὼ κλέφτης δὲν σκιάζομαι, καὶ Τούρκους δὲν φοβοῦμαι.
 Τὸν ἦρε τὸ παράπονο καὶ τὸ πολὺ βερέμι,
 Κ' ἐπῆγε καὶ ἀποκλείσθηκε σὲ μιά παλαιοκλήσουλα.
 Δώδεκα μέρκις πολίμου, δώδεκα μερονόκτια,
 Φέρουν τόπια τῆς Ὑγρεπας, τόπια τοῦ Βιλεστίνου
 Νὰ βέθουν νὰ χαλῶσονται αὐτὸ τὸ παλαιοκλήσι·
 Κ' αὐτῶς ἔτριψ', ἔτριψε κ' ἔτριψε τὸ μουστάκι.
 Τούρκους ἐγὼ δὲν σκιάζομαι, Κονιόρους δὲν φοβοῦμαι,
 Σαλιμ Μπεκιάρης ἔκουστές, ἐμῖνα μὲ γνωρίζουν,
 Μὲ ἔρει καὶ ὁ βασίλης, μὲ ἔρει καὶ ὁ βεζύρης,
 Μὲ ἔρουν καὶ τὰ Τρικκορφα καὶ ἔλο τὸ Σαλοῖκι.

LXXIX.

Μιά παπαλιὰ στολίζεται καὶ βάνει τ' ἄρματὸ τῆς
 Ἦναι τὸν ἦλιο πρόσωπο καὶ τὸ φεγγάρι ἀστέρι,
 Ἦναι καὶ τὸν αὐγερινὸ καθάρια δακτυλίδι,
 Κ' ἔκλινσε καὶ πᾶντι στὴν ἐκκλησιὰ νὰ πάῃ
 Καὶ τὴν καρδιά τῆς βώτιζε, στέκει καὶ τὴν βωτίζει·
 Ἦ ἔχεις, καρδιά, καὶ μὲ πονεῖς καὶ βαρυνασκενάζεις;
 Μήγαρι πῆς ἀήφασο λιθάρια φορτωμένη,
 Κάλλικα νὰ πᾶν ἀνήγορο λιθάρια φορτωμένη,
 Παρὰ τὸ ντέρτι ποῦ κρατῶ τὴν δώδεκα χρόνια,
 Μαὺ δώσαν ἀνδρὰ γέροντα, κουφὸ καὶ κασσιδιάρη·
 Πᾶντα σιμὰ τοῦ κάθουμι, τοῦ κρένω δὲν μοῦ κρένει.

Τὶ δὲν μοῦ κρένεις, γέροντα, κουφὸ καὶ κασσιδιάρη;
 Για σῆμα ἀπάνω, γέροντα, σῆμα νὰ μὲ πηλήσει,
 Ποῦ ἔγω τοῦ Μάη τὴν ἄρσι, τ' Ἀπρίλη τὰ λουλούδια,
 Ἄφασε με, κέρη μου, ἄφασε με καὶ μὴ μοῦ ματακρένεις.
 Καὶ ἐγὼ μαι γέροντα κουφὸ γέροντα κασσιδιάρη.

LXXX.

Χρυσὸς ἀετὸς ἐκάρθουαν ἄτον ἔρημο τὴν Αὐῶρο,
 Πᾶντα ἡμερούλα κυνηγᾷ ἀηδονία καὶ περδαια·
 Γιαὶ δεκαπέντε τοῦ Μαρτιοῦ δὲν θέλει νὰ κυνηγήσῃ,
 Μὲν μακαρίνος περπατᾷ καὶ πικραρίνος στέκει,
 Καὶ τὴν φωλιά του ἐγάλαε καὶ τὰ πουλιὰ σκορπάζει·
 Καὶ ἄλλος ἀετὸς ἐδιάβαινε στέκει καὶ τὸν βωτίζει·
 Ἦ ἔχεις, καί μινε σταυραστὴ, καὶ στέκει πικραρίνος·
 Καὶ τὴν φωλιά σου ἐχάλασε, σκορπάζει καὶ τὰ πουλιὰ σου,
 Ἦ νὰ σοῦ πῶ, βρε σταυραστὴ, τί νὰ σοῦ μολογήσω;
 Ἄποψε εἶδα ἄτον ὕπνο μου, ἄτον ὕπνο ποῦ κειμώμου,
 Βίδα πῶς πῆγε στὸν πασά, τὸν Κούρτη, στὸ Μπερᾶτι·
 Κ' ἄκουα τὸν Μουσαβάρη καὶ τ' Ἀγού τὴν κουβέντα·
 Ὁ Ἄγος ἐπαράγγειλε, ἄτον βασιλιά στὴν πέλι,
 Σοκκοῦλαι ἔσαις θέλετε, φλωριά νὰ σᾶς τὰ φτάσω,
 Θέλω νὰ γένω βεζύδας στὴν Ἄρτα καὶ στὸ Λούρο
 Νὰ διώξω τοὺς Μπερταίνους, νὰ διώξω τοὺς Κουρταίνους
 Νὰ διώξω τοὺς Ἀπερταίνους νὰ πᾶω στὸν Μπερᾶτι,
 Ἐγὼ δὲν εἶν' ἡ Ἀρδανητὰ, δὲν εἶναι ἡ Αὐλῶνα
 Βδῶν τὸ λένε Γ'ιάννισα, ἐδῶ τὸ λένε Ἄρτα,
 Ποῦ πολεμᾷ μισρὰ παιδιὰ γυναίκες σὰν τοὺς ἀνδρᾶς.

LXXXI.

Τώρα τὴν αὐγὴ, τώρα ἡ αὐγὴ χρᾶζει.
 Ἦναι ὁ ἀφέντης μου μὲ βάζει καὶ κερνάω,
 Καὶ ἀπ' τὸ κέρνασμα καὶ ἀπ' τὸ πολὺ τραγοῦδι,
 Τρεμούλιαζε τὸ χέρι μου μὲ πέρτει τὸ ποτήρι,
 Μὰ οὐδὲ σὲ πέτρα ἐσάρσε, μὰ οὐδὲ σὲ λιθάρη,
 Μὲν στὴς κυρᾶς μου τὴν ποδιά, σὲ ἀφέντη μου τὸ γόνα,
 Ἦ ἀφέντη ἐβαρυσάθηκε καὶ πᾶσι νὰ μὲ πουλήσῃ.
 Διαλαλητέδες ἔβαλε σ' οὐλὰ τὰ καυλίκια.
 Πῶς θέλει δοῦλον εὐμάρφον νὰ τὸν κερνάει νὰ πίνῃ;
 Ἦ μὲ πουλῆς ἀφέντη μου καὶ μὴ μὲ παζαριτζέικε.
 Θὰ σὲ πουλήσω, θούλε μου, καὶ θὰ σὲ παζαριτζέικω
 Καὶ θὰ σὲ στείλω μακρούα, πολὺ μακρούα ὅτ' ἔξω
 Κ' οὐδὲ νὰ κοῦς οὐδὲ νὰ ἰδῆς οὐδὲ πῶς νὰ γυρίσῃ.
 Ἦ σὸ καμα, βρε ἀφέντη μου, καὶ θες νὰ μὲ πουλήσῃς.
 Ἦ αὐτὸ ποῦ ἔκαμεις κλένας δὲν τὸ κάει
 Μὰ οὐδὲ Τούρκους οὐδὲ Ρωμιούς, οὐδὲ καραβοκύρη.

LXXXII.

Τρεῖς ἀηδονία τῆς Ἀνατολῆς καὶ τρεῖς πουλιὰ τῆς Δύσης
 Πηλοῦσαν τὴν Ἀνατολὴ καὶ τὴν μετὰ τῆς Δύσης
 Βηλοῦσαν καὶ νὰ νουτσοῖκο ποῦ πᾶσι νὰ μεταβῶν.
 Μπροστά πηγαίνει ἡ μάνα του καὶ ὀπίσω ἡ ἀδελφή του
 Στὴν μέσει πᾶσι ὁ νουτσοῖκος σὰν μῆλο μακαρίνο,
 Σὰν μῆλο σὰν τρανιόφυλο σὰν δροσερὸ σταυλί.
 Καὶ εἶπε τὸν εἶδαν ἡ ἐκκλησιατὴς ἀπ' ἄκρη εἰς ἄκρη οἰοῦνται,
 Μανούλα μ' τὸν καλὸ καιρὸ καὶ τὰ καλὰ ζαμάτια,
 Ἄλλοι κευραῖθουν πρόβατα καὶ ἄλλοι κευραῖθουν γίδια,
 Κ' ἐγὼ μανούλα κούρσιβα ἐκκλησιατὴς καὶ μοναστήρια.
 Ἦ γ' τὸ κακὸ ποῦ ἔπαιξε τί τὸ κακὸ ποῦ κᾶνεις
 Ἦναι δὲν ἔχουν χριστιανὸς εἰς ἔχουν βαπτισμένους.